SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 121, ЧИСЛО 17, П'ЯТНИЦЯ, 25 КВІТНЯ 2014 РОКУ | 1893 | Vol. 121, No. 17, FRIDAY, APRIL 25, 2014 | $1.00

Україну відвідав Віце-президент США

Віце-президент США Джозеф Байден прибув до Києва. (Фото: „Українська правда“)

КИЇВ. – 21-22 квітня з дводенною візитою в Україні перебував Віце-президент США Джозеф Байден. Експерти підкреслюють, що ця його візита є свідченням активної підтримки України з боку Сполучених Штатів.

Під час зустрічі з виконуючим обов'язки Президента України Олександром Турчиновим Дж. Байден наголосив, що США вітають і підтримують зміни в Україні і готові всіляко допомагати їй на цьому шляху.

Окрему увагу Дж. Байден і О. Турчинов приділили аґресії Росії проти України. Сторони також обговорили наслідки Женевських переговорів, в ході яких було досягнуто домовленостей про звільнення будівель, захоплених проросійськими активістами на сході України.

О. Турчинов зауважив, що, „на превеликий жаль, ані Російська Федерація, ані їхні терористичні спецпідрозділи, які присутні в Україні, демонстративно не збираються виконувати домовлености, яких було досягнуто в Женеві“. Він повідомив, що сепаратисти знову захопили приміщення міського відділу міліції в Краматорську та взяли у заручники керівника міліції, „перекресливши тим самим всі домовлености. Тому в цих умовах українська влада буде діяти адекватно“.

(Закінчення на стор. 5)

ГОЛОВНА ТЕМА ДНЯ

У дзеркалі Женевської зустрічі

Петро Часто

17 квітня у Женеві відбулися чотиристоронні (Київ-Вашінґтон-Брюсель-Москва) переговори щодо ситуації в Україні. До останнього дня Москва вела себе настільки по-хамськи, що не знати було, чи очільник її дипломатії Сергій Лавров взагалі з'явиться у Женеві. Тому виглядало ніби, що коли не з'явиться, значить, боїться обструкції від решти делеґацій, значить – Америка і об'єднана Европа не залишать Україну наодинці з аґресором. А коли, мовляв, все ж прийде, то це тим більше свідчитиме, що Росія змушена поступитися перед світовим співтовариством і намагатиметься уникнути нових, небезпечних для її імперсько-мілітарної економіки санкцій.

Українська офіційна сторона має женевські переговори за успіх. Незалежні експерти – дещо іншої думки. Це той випадок, коли напівнаповнену склянку можна суб'єктиво вважати водночас і напівповною і напівпорожньою. Судячи зі спільної заяви чотирьох делеґацій, позитивом зустрічі нібито слід сприймати наступні вимоги: роззброєння всіх незаконних збройних формувань; звільнення всіх захоплених озброєними групами урядових будівель та

(Закінчення на стор. 2)

В Ізраїлі відбувся вечір мистецтва на підтримку України

Світлана Глаз

ГАЙФА, Ізраїль. – У північній столиці Ізраїлю, місті Гайфа, 11 квітня відбувся вечір українського мистецтва „І знову цвітуть каштани“ на підтримку соціяльних і політичних перетворень в Україні. Ізраїльські артисти, які взяли участь у вечорі, співали, танцювали і віртуозно грали. Вони живуть в Ізраїлі, але в Україні народилися, здобули освіту і болить у них серце за родичів та друзів, які залишилися жити в різних містах України.

Ось організатори заходу – Міністерство абсорбції, муніципалітет Гайфи і Всеізраїльське об'єднання вихідців з України вирішили таким чином підтримати Україну. Голова об'єднання Давид Левін, відкриваючи вечір, сказав: „Перша літера івритського алфавіту дуже важлива, бо саме з неї починається слово „Україна“. Єврейські рабини говорять, що це не випадково: Україна має майбутнє. Ми тісно пов'язані з культурою України, а українська пісня – це генетичний код українського народу, це небо і сонце, які вічні і так важливі для життя. Ось і ми впевнені, що в новому, мирному Києві будуть завжди цвісти каштани“.

Саме вальсом Платона Майбороди на слова Андрія Малишка „Знову цвітуть каштани“ від-

(Закінчення на стор. 4)

Виступає ансамбль фолкьльорної пісні під управлінням Алли Герман. (Фото: Офер Мазаль)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Папа молився за мир в Україні

РИМ. – Папа Франціск у своєму святковому зверненні до віруючих на площі св. Петра 20 квітня молився за мир в Україні. Він закликав міжнародне співтовариство зробити все можливе, щоб запобігти насильству в Україні. В Римі його слухали десятки тисяч паломників з усього світу. *(Бі-Бі-Сі)*

Назвали аґента Росії

КИЇВ. – 18 квітня Служби безпеки України повідомила, що діями озброєних осіб, які незаконно утримували військовослужбовців 25-ої окремої повітряно-десантної бриґади Збройних сил України у Слов'янську, керував полковник Головного розвідувального управління Збройних сил Росії Ігор Стрєлков. Він намовляв українських вояків переходити на бік незаконного озброєного формування, обіцяючи високі платні та інші матеріяльні вигоди. Його підтримав російський диверсант „Ромашка", який хизувався, що у складі снайперської групи перебував на Майдані Незалежности у Києві під час масових акцій протесту. Україна оголосила І. Стрєлкова у розшук. *(„Українська правда")*

Виявлено підступну змову

КИЇВ. – 21 квітня контррозвідка Служби безпеки України викрила і припинила розвідувально-підривну акцію спецслужб Росії. У 2012 році полковник Федеральної служби безпеки (ФСБ) Росії Олексій Чепік завербував громадянина України і в січні-лютому цього року дав йому завдання встановити контакт з керівництвом УНА-УНСО та здійснити під контролею ФСБ постачання стрілецької зброї до Росії. Після викриття цієї акції передбачалось на міжнародному рівні висунути на адресу України звинувачення у постачанні зброї терористичним організаціям у Росії. *(Радіо „Свобода")*

Лікар добивала пораненого

ХАРКІВ. – 18 квітня Ленінський районний суд визначив домашній арешт для 52-річної Ольги Воржеінової, лікаря пологового будинку, яка 13 квітня добивала ногами пораненого учасника віча на підтримку єдности України Володимира Силевича, викладача Харківського авіяційного інституту. Коли на учасників віча напали озброєні бандити, він тримав оборону, щоб вивести з небезпеки жінок і дітей. В лікарні потерпілому видалені уламки черепа, які пошкодили мозок. В. Силевич з дружиною Кристиною мають трирічну дочку. О. Воржеінова пошкодувала, що не одягнула маску, у якій її не впізнали б. *(„Українська правда")*

Розповіли про втечу Януковича

КИЇВ. – 22 квітня засоби масової інформації розповіли за матеріялами аґенції „Ройтерс" про втечу Віктора Януковича до Росії. Тікаючи з „Межигір'я", В. Янукович з 21 охоронцем, двома гелікоптерами вилетів 21 лютого до Харкова, де переночував і літаком вирушив у Донецьк, де на нього чекав реактивний літак „Фалькон", який мав доставити його у Москву. Але залога летовища не дозволила злет. Переляканий В. Янукович заховався у резиденції Ріната Ахметова. 23 лютого за містом на нього чекали авта і два гелікоптери. Було вирішено втікати до Криму. З Севастополя російські вояки з 810-ої окремої бриґади морської піхоти десантним катером за добу привезли втікача до Новоросійська. Літак і два гелікоптери В. Януковича тепер стоять у Москві, на летовищі „Внуково". *(ТСН)*

Вшанували пам'ять Максима Чайки

ОДЕСА. – 17 квітня в місті вшанували пам'ять студента Одеського національного університету ім. Іллі Мечникова Максима Чайки, який п'ять років тому став жертвою замовного політичного вбивства. Молодь міста провела марш під державними прапорами та червоно-чорними знаменами від пам'ятника Тарасові Шевченкові центральними вулицями до місця загибелі патріота на Олександрівському проспекті. *(Сергій Горицвіт)*

У дзеркалі...

(Закінчення зі стор. 1)

вулиць від барикад; амнестія для сепаратистів; загальнонаціональний діялог в Україні щодо нової Конституції.

Але коли спробуємо ці дипломатично заокруглені формулювання конкретизувати, доходимо до неприємних запитань: чому присутність в Донецьку і Луганську військових російських диверсантів не стала предметом обговорення на зустрічі в Женеві? Чому спільна заява дозволяє ставити на одну дошку озброєних Росією сепаратистів з „Правим сектороом", який, як знаємо, перебував у перших лавах боротьби з антиукраїнським режимом Віктора Януковича? Чи можна рівняти звільнення від барикад захоплену антиукраїнськими бандами площі у Донецьку чи Слов'янську і славний на весь світ мирною революцією Майдан Незалежности в Києві? Або – що насправді може означати оце спонукування до „загальнонаціонального діялогу"? З ким його провадити – з непримиренними ворогами України? Чи з тими обвішаними ґеоргіївськими стрічками сліпцями, котрим втікачі-реґіонали платять по 5,000 дол. за штурм будинків у і 500 дол. за день участи у вуличних протестах? Це вони мають про нову Конституцію Києву розказувати?

Очевидним неуспіхом зустрічі в Женеві є те, що на ній навіть не згадувалося про російську збройну анексію Криму. Державний секретар США Джон Кері пояснив це так: „Ми не обговорювали питання Криму, бо найголовнішим завданням наразі є зменшити насильство, знизити потенціял повного вибуху і спробувати відійти від конфронтації".

Президент Барак Обама, все більше звільняючись від колишньої байдужости щодо України, все реальніше, принаймні на словах, оцінює небезпечну політику Москви. Ще того ж дня, 17 квітня, коментуючи у Білому Домі підсумки Женевської зустрічі, Б. Обама сказав, що тепер все буде залежати від поведінки Росії – від того, чи вона сприятиме відновленню миру в Україні, чи далі „підриватиме наші мирні зусилля". Дуже характерно, що при цьому Президент США зауважив, що всі попередні дії Росії змушують його скептично поставитися до женевських обіцянок С. Лаврова.

Підстав для скепсису є більш ніж досить. Паралельно до Женевської відбувалася зустріч московська – „Пряма лінія" зі зверненням Володимира Путіна до свого народу. Політична вульґарність кремлівського ліліпутіна, до якої демократичний світ, здавалося б, уже звик, на цей раз могла викликати в українстві не страх, а швидше огиду до такого печерного мислення, до примітивних маніпуляцій українською і загальноевропейською історією. Тут вже на першому пляні – навіть не його шизоїдне українoненависництво, а запрограмованість на такий рівень аґресивности, який вимагає постійного підживлення все чорнішою брехнею. Знову повторивши нісенітницю, нібито „росіяни і українці – один народ", В. Путін цим разом висунув нову „теорію націоналізму" західних областей України: виявляється, націоналізм там виник з причини „другосортности тамтешнього населення".

Зіставляючи зміст цих двох зустрічей, Женевської і московської, треба визнати небезпечною ілюзією всю сучасну дипломатію, як західну, так і українську, яка не спромагається відповісти на виклик сучасної історії нічим іншим, як тільки намаганням умиротворити кровожерливого аґресора.

Лише цим можна пояснити ганебну поразку „антитерористичної операції", оголошеної виконуючим обов'язки президента Олександром Турчиновим 14 квітня. Бо вже наступного дня сепаратисти в Краматорську без бою захопили в учасників операції шість бронетранспортерів разом з залогою і офіцерами. Невже справді, як стверджують незалежні політичні експерти, це була свідома імітація боротьби з сепаратизмом? Невже має рацію Тарас Чорновіл, кажучи, що „нова-стара" влада України здала Донецьк і Луганськ за попередньою домовленістю – так само, як до того здала Крим. І невже залишиться таємницею, хто і з ким домовлявся?

На жаль, багато що в діях провідників, делеґованих на найважливіші державні пости партією „Батьківщина", таки скидається на імітування захисту українських національних інтересів. Очевидно, що однією з найтяжчих провин цієї пореволюційної влади є те, що вона так само, як і влада дореволюційна, щільно закриває всі можливі „ліфти", якими на поверхню політичного життя в Україні можуть піднятися люди зовсім іншої моральної та інтелектуальної якости. І щось гіршого: нова влада шукає замирення з старою. Забувши сумнозвісний „меморандум порозуміння" Президента Віктора Ющенка з Партією Реґіонів, О. Турчинов пропонує „меморандум злагоди" з тією ж антиукраїнською силою, і ще більш назадницький, аніж Ющенків, бо в ньому обіцяє узаконити російську мову як другу державну в Україні. Чим насправді є злагода з партією бандитів і відвертих ворогів української державної незалежности?

Що ще здасть без бою і від чого ще зречеться „Батьківщина", згідно з попередніми домовленнями „когось з кимось"? І коли нарешті Україна буде визначати свій завтрашній день і свою долю сама, без запобігання перед „сильними світу цього".

Прикладом такого запобігання була й Женевська зустріч, тому її результати більшість експертів оцінює вкрай низько. Ось відгук колишнього Міністра закордонних справ, колишнього Посла України у США Костянтина Грищенка: „Висновок невтішний: ми погодились стати об'єктом, а не самостійним гравцем. Київ мав наполягати, щоб в документі містилося хоча б опосередковане визнання наших прав на Крим, хоча б через згадування у тексті поваги до територіяльної цілісности України в її міжнародно визнаних кордонах. І попри те, що нібито Захід поклав на Росію відповідальність за підтримку деструктивних сил в Україні, проблема безперечної для всіх, крім російських речників, участи військових Російської Федерації в подіях на Донбасі взагалі зникла з документу".

Ще критичніше висловився про Женеву колишній економічний радник В. Путіна, а тепер провідний науковець Інституту Катона у Вашінґтоні Андрій Іларіонов. Він вважає, що після Женеви вже нема що в Україні здавати – Захід, зі згоди української влади, здав її всю. Цей висновок вчений зробив, коли дістав можливість проаналізувати офіційний текст заяви за підсумками чотиристоронньої Женевської зустрічі. Ось у короткому викладі його арґументація: „В документі відсутня вимога вивести з території України російські війська, включно з диверсійними групами Головного розвідувального управління, Федеральної служби безпеки…; в документі взагалі не згадується російська аґресія…; в документі нема жодного слова про Крим…; конституційний процес в Україні тепер піде за „інклюзивною формулою з участю реґіонів", тобто дасть сепаратистам леґальну основу скасувати унітарний характер української дежави…; наслідки процесу федералізації прозорі і цілком передбачні – провідники сепаратистів обираються до органів реґіональної влади, відтак повторюють (з допомогою російської аґентури) кримський сценарій…; проведення президентських і парляментських виборів документом не ґарантоване…; згідно з документом, більш-менш серйозні організовані сили, здатні протистояти російській аґресії (Самооборона Майдану, Автомайдан, Правий сектор) зобов'язані роззброїтися…; у той момент, коли прихильники вступу в НАТО в Україні становлять вже понад 50 відс. навіть на сході і півдні, українська влада підписалася під позаблоковим статусом країни. … Українці! На очах усього світу, під ґарантії Заходу і зі згоди теперішньої української влади „цілком леґітимно" у вас заберуть Новоросію, будуть шматувати вашу країну, вбивати патріотів, унеможливлювати всі шанси на участь в европейській системі колективної безпеки, знищувати всі можливості для опору жадібному і хамовитому „братові"…".

Ось що значить недовершена народна революція. Ось що значить нова-стара влада...

ТОЧКА ЗОРУ

Закарпаття зберігає спокій

Олександер Гаврош

Весна на Закарпатті видалася на рідкість рання. Дерева заквітли задовго до Великодня. Але не ця природна аномалія привертає нині увагу сторонніх.

Протягом останніх днів до Ужгороду навідалися один за другим двоє польських журналістів, аби сформувати власну думку про життя нашого краю. Гадаю, їхні враження не стануть сенсацією для світових засобів масової інформації, бо тут, на відміну від східніх та південних реґіонів нашої країни, усе спокійно. „Справжнє европейське місто. Почуваємося, як вдома!", – здивовано стверджували польські колеґи під час ознайомлювальної прогулянки вулицями і площами Ужгороду. Я тільки ввічливо посміхався.

Певна річ, приємно усвідомлювати, що в ці важкі для України часи Закарпаття не стало зоною ще однієї нестабільности та загрози. Українсько-угорська дискусія між радикалами обох таборів точиться здебільшого в інтернеті та коментарях.

Давнім каменем спотикання є пам'ятник, який спорудили на Верецькому перевалі у 2005 році, під час святкування 1100-річчя переходу угорських племен через Карпати. Ніде правди діти, прийшли сюди угорці, як завойовники. Та й їхні старі грамоти повідомляють про завоювання тутешніх слов'ян. Тож пам'ятник, споруджений на давньоукраїнських теренах Закарпаття – на Верховині – одразу сприймався неґативно. Однак, угорці наполягали на своєму. Зрештою влада ніби погодилася, хоча всіх документів, як запевняють, і досі на пам'ятник нема. Але зате є привід для провокацій. З того часу монумент семи мадярським кочовим племенам постійно перебуває в центрі уваги. Начебто інших тем для українсько-угорських взаємин не існує. Давно слід монумент перенести на угорськомовні терени области, де ним опікувалися б місцеві мешканці і захищали від нападок.

І от тільки-но Росія почала окупацію Криму, як „пам'ятник розбрату" знову опинився в центрі уваги. Така „синхроність" відразу насторожила. Засоби масової інформації прямо заявили про російську провокацію. На щастя, обидві сторони дискусії проявили витримку і розум. Ба більше – були зроблені речі, про які раніше навіть не мрілося. Провідник Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Олег Тягнибок зустрівся з угорськими дипломатами в Україні, сторони ухвалили спільний меморандум про взаєморозуміння. Міністерство закордонних справ Угорщини заявило про підтримку територіяльної цілісности України.

І нарешті останній крок – реформатська громада Берегова припинила оренду свого приміщення для громадської приймальні члена праворадикальної угорської партії „Йоббік" Бейли Ковача, який заявляв, нібито незаконний референдум у Криму був „святом демократії".

Тож замість сподіваного Кремлем напруження українсько-угорських стосунків сталося навпаки. Це є дуже відрадною тенденцією, що свідчить про здорове прагматичне мислення як українців, так і угорців краю.

Москва тим часом мала напоготові нову провокацію – давно плекану ідею „четвертого східнослов'янського народу – русинів з Карпатської Русі", які просять захисту в Росії. Однак, далі поширення московськими каналами кількох безглуздих заяв ситуація не розгорнулася.

Варто відзначити, що Віктор Балога, який є одним з головних політичних гравців Закарпаття, відгукнувся про „русинство" гостро: „Ніяких проросійських сил, а тим більше впливових русинів на Закарпатті не існує. Є лише група марґіналів, яка давно працює на сусідню державу і не приховує своїх зв'язків з кумом ВВП" (мається на увазі кум Володимира Путіна Віктор Медведчук).

Заява про „групку марґіналів" тим паче важлива, що саме Мукачево – рідне місто В. Балоги – є центром „русинів". В Ужгороді ніколи не сприймали це політиканство. Зрештою, події останніх місяців показали, що „русинства" як політичного руху у краї не має ніякого суспільного ресурсу. Це віртуальний світ інтернету та замовних антиукраїнських технологій.

Події на Закарпатті наприкінці минулого і на початку цього року нічим не відрізнялися від того, що діялося на революційних майданах у центральних і західніх областях. Ті ж барикади, штурм обласної держадміністрації, закарпатська сотня в Києві, синьо-жовті прапори та вигуки „Слава Україні!". Ніяких особливих гасел закарпатці не підіймали, що свідчить про становлення політичної української нації від Сум і до Ужгороду.

Ужгород

Що вбило Максима Чайку?

Юрій Гнаткевич – один з тих небагатьох депутатів Верховної Ради від партії „Батьківщина", котрий послідовно виступає за українське національне відродження в Україні і не боїться говорити про проблеми і тяжкі перешкоди, які українство зустрічає на цьому шляху. Нижче вміщена його стаття. За формою – це відкритий лист київському телеведучому Савікові Шустерові, який свою успішну журналістичну кар'єру будував в Україні саме в часи режиму Віктора Януковича і провладної антиукраїнської Партії Реґіонів.

Шановний Савіку!

17 квітня минуло п'ять років, як в Одесі убито студента Максима Чайку. Подія, яка тоді схвилювала громадськість, поступово забулася.

Проте я досі пам'ятаю Вашу телепрограму, у якій ішлося про вбивство Максима. Програма проходила важко, бо складним виявилося Ваше запитання: „Україна для українців" – це патріотизм, націоналізм чи нацизм?".

П'ять років немає Максима. Казали, що втік до Росії його вбивця. Проте не втекла сама проблема.

Аби зі свого боку спробувати долучитися до аналізи цієї теми, нагадаю Вам, шановний Савіку, що гасло „Україна для українців" було вперше обґрунтовано теоретиком українського націоналізму Миколою Міхновським понад 100 років тому. Воно означало, що українці повинні мати власну державу й вийти зі складу всіх імперій, насамперед з російської – цієї, за влучним визначенням Володимира Леніна, тюрми народів.

Якщо М. Міхновський і робив якісь закиди в бік інших народів, він мав на увазі, що українці не повинні зазнавати гноблення з їхнього боку. Ось що він писав: „Усі люди – твої браття, але москалі, ляхи, угри – се вороги нашого народу, поки вони панують над нами і визискують нас". І далі: „Україна – для українців! Отже, вигонь звідусіль з України чужинців-гнобителів".

М. Міхновський не мав на увазі виганяти з України москалів через те, що вони москалі – а через те що вони гнобителі. Придивіться уважніше, як він пише: „Се вороги нашого народу, поки вони панують над нами й визискують нас".

Гасло М. Міхновського було викликане саме тим, що українці в ті часи зазнавали соціяльного й національного гніту. Нині існування самостійної української держави мало б призвести до втрати актуальности подібних гасел. Давно мали б перестати існувати як явище самі українські націоналісти.

Але чому ж знову актуалізується проблема українського націоналізму?

Чому всіх тих, кого раніше називали націоналістами, тепер обзивають бандерівцями й фашистами?

Спочатку, Савіку, уточнімо вжиті Вами терміни.

Патріотизм, за всіма словниками, – це любов

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Проведено опитування українців

КИЇВ. – Більшість мешканців України (56.5 відс. опитаних) виступають за єдину державну мову, інтеґрацію в Евросоюз, унітарний устрій та проти вступу в НАТО. Такі результати опитування оприлюднили 22 квітня соціологічна служба Центру Олександра Разумкова та група „Рейтинг". Дослідження було проведено 28 березня-2 квітня. Оголошення російської мови державною й запровадження офіційної двомовності підтримують 37.6 відс. Проти можливого запровадження візового режиму з Росією висловились 59 відс. *(Бі-Бі-Сі)*

Корабель залишать Росії

СЕВАСТОПІЛЬ. – 22 квітня газета „Флот України" повідомила, що підводний човен Військово-морських сил України „Запоріжжя", який захопили російські військовики в Севастополі, може залишитися у складі Чорноморської фльоти Росії. Корабель, який перебуває на службі понад 43 роки, потребує заміни акумуляторних батарей та ремонту торпедних апаратів. Також не працює акустична система, необхідна для занурення і спливання підводного човна. Для відновлення корабля потрібно 20 млн. дол. *(Радіо „Свобода")*

Джемілєва не пустили до Криму

СИМФЕРОПІЛЬ. – 22 квітня провідникові кримських татар Мустафі Джемілєву заборонили в'їзд у Крим до 2019 року. Причини заборони не вказані. Телерадіокомпанії „Крим" заборонено транслювати виступи народного депутата України М. Джемілєва і голови Меджлісу Рефата Чубарова, а також членів Меджлісу кримськотатарського народу. *(Радіо „Свобода")*

Осквернили пам'ятник Голокосту

СЕВАСТОПІЛЬ. – 22 квітня зловмисники осквернили пам'ятник Жертвам Голокосту, який розмальовано червоною фарбою, написано „СРСР", намальовано герб СРСР, серп і молот. Пам'ятник встановлено у Севастополі в 2003 році на місці загибелі 4,200 євреїв і кримчаків, вбитих 12 липня 1942 року нацистськими окупантами. *(Інтерфакс-Україна)*

Газета відзначила 60-річчя

КИЇВ. – Газета „Шлях перемоги" – офіційний орган ОУН (бандерівців) – 10 квітня відзначила 60-річчя. З цієї нагоди ювілею редакція запросила людей, які в ній працювали, допомагали виданню, є давніми друзями і партнерами. Головний редактор тижневика Віктор Рог розповів про основні етапи його історії, згадав про редакторів та авторів різних років. Гості привітали редакцію з ювілеєм, вручили подарунки. Голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайло Ратушний зазначив, що саме „Шлях перемоги" став першою українською газетою, яка вийшла в інтернет. *(Інформаґенція УІС)*

Польська виставка про СРСР

ДУБНА, Рівненська область. – Виставка Інституту національної пам'яті у Варшаві „Совєти в Польщі. 1939-1993" відкрилася 8 квітня у Державному історико-культурному заповіднику за підтримки Генерального консульства Польщі в Луцьку. На ній представлено близько 150 фотографій, які засвідчують форми залежности Польщі від Радянського Союзу. Показано польсько-більшовицьку війну 1920 року, Катинську трагедію 1940 року, Ялтинську конференцію 1945 року. *(Євген Цимбалюк)*

Сепаратисти вбили депутата

ГОРЛІВКА, Донецька область. – 23 квітня Міністерство внутрішніх справ повідомило, що до вбивства депутата міської ради Володимира Рибака, причетні сепаратисти. Депутата від партії „Батьківщина" викрали 17 квітня. Через два дні його тіло, а також тіло ще одного невідомого чоловіка, знайшли в річці Торець. Виконуючий обов'язки Президента Олександер Турчинов заявив, що ці злочини відбуваються за підтримки Росії. *(Бі-Бі-Сі)*

АМЕРИКА І СВІТ

США – за ізоляцію Росії

НЮ-ЙОРК. – Газета „Ню-Йорк Таймс" 20 квітня повідомила, з посиланням на Білий Дім, що навіть у випадку, коли буде розв'язано політичну кризу на сході і півдні України і знайдено вихід з кримської проблеми, Президент США Барак Обама вже ніколи не матиме конструктивних взаємин з Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним. Газета пише, що Б. Обама і спеціялісти з національної безпеки шукають нові довготривалі підходи до Росії, які стануть оновленим варіянтом стратегії стримування. При цьому Президент Б. Обама орієнтований на ізоляцію Росії, відсікаючи її економічні та політичні зв'язки з зовнішнім світом, що зробить її державою-ізгоєм. Ті два і пів року, що залишаються до закінчення другої президентської каденції, Б. Обама має намір витратити на спроби збереження невеликого співробітництва і „зосередиться на тих проблемах міжнародних взаємин, де можливо ще досягнути успіху". *(„Дзеркало тижня")*

Росія може зазнати болючіших санкцій

ВАШІНҐТОН. – Радник Президента Барака Обами з питань національної безпеки Сюзан Райс заявила 18 квітня, що Російська Федерація має декілька днів, щоб довести свою відданість зобов'язанням з виведення проросійських збройних угруповань зі східних областей України, досянутим на переговоорах в Женеві 17 квітня. „Ми чекаємо і ми будемо стежити, чи насправді Росія підтвердить свої зобов'язання, задіявши свій потужний вплив на стримування і виведення нереґулярних військових угруповань з захоплених будівель і місць окупації", – сказала С. Райс. Якщо позитивного результату досягнуто не буде, Адміністрація США запровадить санкції нового рівня проти Росії, які було підготовлено ще до проведення зустрічі в Женеві. *(„Дзеркало тижня")*

„Дональд Кук" – на варті безпеки

БУКАРЕШТ. – Румунські засоби масової інформації повідомили 18 квітня, що есмінець Військово-морських сил США „Дональд Кук" бере участь у військових навчаннях у Чорному морі. Мова йде про спільні з румунськими кораблями маневри у територіяльних водах Румунії, а також у міжнародних водах. Есмінець „Дональд Кук" озброєний системою ПРО „Іджис" і крилатими ракетами „Томагавк". Вхід цього бойового корабля в Чорне море експерти пов'язують з загостренням ситуації на південному сході України. *(Інтерфакс)*

„Південний потік" захлинувся

СОФІЯ. – 17 квітня болгарська газета „Биволь" повідомила, що оскільки Европейський парлямент вирішив не брати участи у здійсненні проєкту „Південний потік", Болгарія демонтувала на своїй території труби цього нафтопроводу. „Південний потік" (South Stream) – російсько-італійсько-французько-німецький проєкт газопроводу, який повинен був пролягти дном Чорного моря з Анапського району в болгарський порт Варну. Далі його дві гілки мали йти через Балканський півострів до Італії та Австрії. Будівництво газопроводу почалося 7 грудня 2012 року і за пляном повинно було закінчитися в 2015 році. „Південний потік" створювався для диверсифікації постачань російського природного газу в Европу і зниження залежности постачальників і покупців від країн-транзитерів, зокрема від України і Туреччини. „Південний потік" вважався конкурентним проєктом до запланованого газопроводу „Набукко", який повинен пройти прямо в Европу в обхід Росії, який підтримують Евросоюз і США. *(„Кореспондент")*

Мехіко трохи труснуло

МЕХІКО. – 18 квітня на південному заході Мехіко, неподалік від знаменитого тихоокеанського курорту Акапулько, стався землетрус. Його епіцентр розташований на глибині 24 кілометри. Підземні поштови відчувалися навіть у столиці – за 400 кілометрів від узбережжя. У деяких районах пошкоджені електричні лінії. *(„Кореспондент")*

Україні буде повернуто національну пам'ять

ЛЬВІВ. – Наприкінці березня Кабінет міністрів України призначив історика, засновника Центру досліджень визвольного руху Володимира В'ятровича директором Українського інституту національної пам'яті, а архівіста Ігоря Кулика – директором Архіву Служби безпеки України.

Нагадаємо, що у 2008-2010 роках В. В'ятрович, будучи директором Архіву СБУ, розсекретив архіви колишнього совєтського КҐБ.

Новий керівник Українського інституту національної пам'яті вважає, що політика історичної пам'яті – це той запобіжник, який ніколи не дозволить застосовувати в Україні авторитарні чи тим паче тоталітарні практики.

В. В'ятрович переконаний, що події останніх місяців в Україні, зокрема злочинне застосування владою зброї проти мирних демонстрантів, є наслідком того, що Україна впродовж 23 років так і не переусвідомила совєтське тоталітарне минуле і не визначила інструментів подолання наслідків тоталітаризму, не засудила його злочинів.

„Щоб критично дивитися на історію, її ще треба розповісти. Поки обмежено доступ до архівів – обмежено доступ до фактів", – говорить науковець. Для цього новий керівник Інституту ставить собі за завдання створення архіву національної пам'яті, який дасть можливість вивести з-під відання сучасних спецслужб та правоохоронних органів архіви карально репресивної системи СРСР. „Цивільність" таких документів забезпечить сталу політику відкритого доступу до них. Це важливо, адже вони показують справжню ситуацію в роки панування тоталітарного режиму.

Український Інститут національної пам'яті чекає реформа: ця установа буде у своїй діяльності орієнтуватися на подібні структури в інших посткомуністичних країнах Центральної та Східньої Европи. Інститути національної пам'яті – це органи державної влади зі спеціяльним статусом для роботи з архівами каральних спецслужб, інформування суспільства про результати наукових досліджень минулого (пам'ятники, музеї, могили людей – жертв репресій, учасників воєн, борців за незалежність).

„Ми розповідатимемо людям, що відбувається з суспільствами, де режим нехтує правами людини. Переконаний, що саме активна позиція громадянського суспільства не допустить повторення злочинів у майбутньому. Наше ж завдання: зробити все, аби кожен мав доступ до фактів, на базі яких робитиме власні висновки, не нав'язані ніким, особливо державою", – стверджує В. В'ятрович.

Центр досліджень визвольного руху

УКУ розпочав програму оновлення державного управління

Вероніка Саврук

ЛЬВІВ. – В Українському Католицькому Університеті (УКУ) 10 квітня розпочалася перша в Україні програма іноваційного підходу до державного управління „Ефективне управління" („Good Governance"). Урочисте відкриття відбулося у міській раді. Для участі у програмі свої заявки надіслали 147 осіб з ряду областей та Києва, які представляють різні сфери діяльности та громадські організації.

Вартість навчання становить 10 тис. грн. Мета – підготувати нову хвилю управлінців для державних структур, які матимуть глибше мислення, розумітимуть, як впроваджувати зміни в сучасних кризових умовах у державних органах і практикуватимуть етичні принципи та цінності на користь спільноти. Однією з цілей програми є формування спільноти випускників, які стануть частиною єдиної спільноти, а також отримають підтримку середовищ у своїй подальшій діяльності.

У програмі викладатимуть експерти з України та США, зокрема Алла Георгіаді з університет св. Томаса, (США), Андрій Гринчук – керуючий партнер юридичної фірми „Гринчук, Мазур та партнери", Віталій Шабунін – голова правління Центру протидії корупції, Девід Торбурнґ – професор Пенсильванського університету (США), Адріян Сливоцький – партнер „Oliver Wyman" (США), один з найвизначніших фахівців сучасного управління, та інші.

Організатори програми – УКУ, Львівська бізнес-школа, Інститут лідерства та управління, Міжнародний інститут етики та проблем сучасности УКУ. Електронна пошта: media@lvbs.com.ua, тел.: (380-98) 350-3556.

В Ізраїлі відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

крився концерт українського мистецтва. Співали Олена Кареліна, Марина Якубович, Людмила Ясінська, Анатолій Лайн – професіонали, учасники багатьох концертів в Ізраїлі і за межами країни, лавреати та переможці ряду конкурсів.

Особливе задоволення глядачі одержали від виступу танцювальних колективів. У вихорі українських танців у супроводі музикантів фолкльорного гурту „Тапуах ве дваш" („Яблуко і мед") кружляли Лілія Кайкова і Дмитро Семенов. Шов-балет „Молодіжний" переніс присутніх у залі на берег української річки в ніч на Івана Купала, де переплелися верби з косами дівчат, цвіт папороті з шабашем відьом, русалки з річковою хвилею. Незвично складну за своїми акробатичними елементами, емоційну за задумом і красиву композицію показали Юлія та Алекс Мишаки. Традиційний український „Гопак" на сцені виглядав незвично, з східнім відтінком, адже юнаки та дівчата з Кфар-Ясіфу, арабського села в нижній Галілеї, ніколи не були в Україні .

Режисер концерту Олена Джейко вміло склала програму. Артисти заспівали також мовою ідиш. Це був закономірний перехід від однієї культури до іншої, адже обидва народи пов'язує давня історія. Часом не проста, але культура існує для того, щоб об'єднувати.

Потім на сцену вийшов Саня Кройтор – і залю заповнили чарівні звуки скрипки. До скрипаля приєднався з акордеоном його тато Еміль Кройтор. Публіка довго не хотіла їх відпускати.

Другий секретар Посольства України в Ізраїлі Олена Іванчук подякувала організаторам вечора і сказала: „Сьогодні Україна переживає важкий період, і цей концерт ізраїльських майстрів мистецтва, величезна підтримка українському народові. Я вірю, що в Києві завжди будуть цвісти каштани, буде весна і спокій".

У цей же час Прем'єр-міністер Ізраїлю Беніямін Нетаняґу скасував заплановане раніше на червень відвідування Санкт-Петербурґа, де мав бути присутнім на святковому концерті разом з Президентом Росії Володимиром Путіним. У повідомленні про скасування візити було зазначено, що воно пов'язане з кризою в Україні. Відкладена також російсько-ізраїльська зустріч з протидії тероризму. Ізраїль вирішив не посилати свою залогу на чемпіонат світу з танкового біятлону, який влітку мав віднутися під Москвою.

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda-news.com у форматі DOC.

З УКРАЇНСЬКИХ РЕФЛЕКСІЙ

Така дивна „духовна потреба“

Петро Часто

Самозрозуміло, що, попри свою „таємничість“, Росія як конкретне явище в людстві не може залишатися поза аналізою. І якщо розкласти гору найґрунтовніших історичних, етно-психологічних, мовно-семантичних досліджень в певну логічну лінію, то „широка російська душа“ виявляється не такою вже й незбагненною.

В історії жодного народу ми не знайдемо нічого, якщо не знайдемо в його психології, в характері культури, в особливостях релігійної віри. Це та матриця, з якої постає і така, а не інакша, історія, і такий, а не інакший, сьогоднішній день.

Варта зацитування думка великого і дуже шанованого в Росії ерудита, Карла Маркса – того самого Маркса, якого Москва обожнює за вклад в „теорію комунізму“, водночас вже 150 літ забороняючи його працю про походження російської імперії і її зловісну сутність: „Колискою Московії було криваве болото московського рабства, а не сувора слава епохи норманів. А сучасна Росія є не що інше, як перетворена Московія...“.

Про царя Івана Калиту: „Всю його систему можна описати кількома словами: макіявелізм раба, що прагне до узурпації влади...Граючи ролю мерзотного знаряддя хана і запозичуючи таким чином його владу, він обертав її проти своїх суперників-князів і проти своїх власних підданих. Для досягнення цієї мети йому треба було втертися в довіру до татар, цинічно догоджаючи, часто їздячи в Золоту Орду, принижено сватаючись до татарських князівен, прикидаючись відданим ханові, будь-якими засобами виконуючи його накази, підло обмовляючи своїх власних родичів, поєднуючи в собі ролю татарського ката, лестивця і старшого раба. Він не давав спокою ханові, весь час викриваючи таємні змови. Тільки но тверська лінія виявляла якесь прагнення до національної незалежности, він квапився в Орду, аби донести про це... Підкупами домігшись перенесення церковного центру з Києва до Москви, з’єднав Церкву з царським троном...“.

Підкоривши своїм імперським інтересам Церкву, Московія від самих початків великодержавности з вдоволенням позбулася критеріїв розрізнення між добром і злом. Відкривався довгий шлях неправди і насильства. Що вже казати про поневолення чужих народів, коли сам трон – згадаймо моторошну історію царевбивств – підплив кров’ю.

Яка особистість і яка людська спільнота могли постати з цієї ординської „культури“ ката-лестивця-раба? Така тільки, що москвини самі страждали і несли страждання іншим. Невдовзі їхні генії вже й виправдували цю схильність як їхню перевагу. Ось великий знавець російської національної душі Федір Достоєвський: „Я гадаю, що найголовніша, найбільш корінна духовна потреба російського народу – це потреба страждання, постійного і невтолимого, скрізь і в усьому“.

Чи не тут пролягає межа між ординсько-москвинським світовідчуванням і європейським? Зокрема між сучасним російським і сучасним українським? Бо як типовий росіянин, найголовніша духовна потреба якого полягає у стражданні, може ставитися до европейців, котрі будують своє життя таким чином, щоб страждання було найменше? Лише з ворожістю, з ненавистю: як ми страждаємо, значить – страждати повинні всі інші.

Саме тому Україна зі своїм революційним прагненням змінити життя, зменшити в ньому суму страждань спричинила таку лють у всій Росії – не лише в Москві, не лише в Кремлі, але навіть у пересічному російському середовищі.

(Продовження в наступному числі)

Україну відвідав...

(Закінчення зі стор. 1)

Того ж дня, 22 квітня, відбулася зустріч Віце-президента США Дж. Байдена і Прем’єр-міністра України Арсенія Яценюка. У заяві для преси після цих переговорів Дж. Байден запевнив, що у разі продовження підтримки Росією осіб, які зайняли адміністративні будівлі на сході України, Російська Федерація потрапить у ще більшу міжнародну ізоляцію. „Жодна нація не повинна погрожувати іншій країні шляхом розміщення своїх військ на кордоні і таким чином дестабілізувати ситуацію у свого сусіда“, – ствердив Дж. Байден.

Віце-президент США вважає також необхідним приєднання представників Росії до місії Організації з безпеки і співробітництва в Европі на сході України – для виконання „женевських домовленостей", звільнення будівель, роззброєння, забезпечення амнестії.

Дж. Байден також зазначив, що США хочуть бачити проґрес у конституційній реформі та децентралізації влади в Україні. Зокрема він запевнив, що США допоможуть Україні в проведенні відкритих і прозорих виборів для того, щоб ніхто не зміг поставити під сумнів їх результат. За його словами, вибори 25 травня можуть стати „найважливішими виборами в історії України“. Однак, при цьому Дж. Байден наполягав, що Україна повинна активізувати зусилля щодо викорінення зловживань в політичній системі і „боротися з раковою пухлиною корупції“.

Виступаючи у Верховній Раді перед народними депутатами, політичними діячами, представниками громадянського суспільства і кандидатами на пост президента України, Дж. Байден пообіцяв, що США сприятимуть Україні в отриманні кредиту від Міжнародного валютного фонду. „Ми є рушійною силою в контактах з МВФ для того, щоб він надав мультимільярдний пакет Україні, щоб Україна змогла вирішити проблеми, з якими вона зустрілася. Я вважаю, що цей пакет МВФ відразу буде завершено. Я вітаю уряд України, який впроваджує реформи для виконання умов МВФ“, – сказав він і повідомив, що його країна готова негайно виділити 50 млн. дол. на проведення політичних і економічних реформ в Україні.

Він також запевнив, що США підтверджують готовність допомогти Україні в повернення вкрадених активів. Також США готові допомогти українській владі у сфері боротьби з корупцією, виділивши на ці цілі допомогу в розмірі 15 млн. дол.

Під час візити Дж. Байдена до Києва працювала група американських експертів, яка займається питаннями реверсних постачань газу. З Києва ця група вирушить до Словаччини, Польщі та Угорщини, щоб практично розв’язати питання реверсних постачань в Україну, з акцентом на швидкі постачання для поповнення запасів.

Також з Віце-президентом США мав зустріч провідник партії УДАР Віталій Кличко. У розмові він сказав, що виступає за введення нових, жорсткіших санкцій США та Европи щодо Росії.

„Якщо не зупинити Росію, скоро доведеться платити набагато більшу ціну“, – підкреслив голова УДАР.

Українські політичні аналітики і міжнародні експерти сходяться в думці, що візита Дж. Байдена до України є свідченням довіри між Києвом та Вашінґтоном. „Приїзд людей такого рівня автоматично підвищує захист країни. В країну, інтереси якої Америка готова здати, не їхатимуть вищі керівники США. Якщо після того почнуться якісь дії щодо тої держави – і не буде належного захисту, то напевно це дуже погано позначиться на теперішній адміністрації США. Після женевських домовленостей Барака Обаму і так серйозно критикують за надмірну поступливість“, – сказав в інтерв’ю для Радіо Свобода“ Тарас Чорновіл.

(„Українська правда“, Бі-Бі-Сі, Радіо „Свобода“)

АМЕРИКА І СВІТ

Дельфіни вміють воювати

ВАШІНҐТОН. – Представник Військово-морських сил США Томі Лапуца, котрий відповідає за програму з бойовими дельфінами, повідомив, що у спільних американсько-українських навчаннях НАТО влітку 2014 року візьмуть участь 20 дельфінів і 10 морських левів. Це будуть перші подібні навчання. На Чорному морі морські тварини допоможуть випробувати новий антирадар. *(„Кореспондент“)*

Авторитарність боїться інтернету

ПЕКІН. – 18 квітня Китай закликав Росію і центральноазіятських партнерів з Шанхайської організації співробітництва (ШОС) посилити контролю над інтернетом і вжити інших заходів з протидії спробам „зовнішніх сил“ спровокувати масові виступи у державах-членах організації. Виступаючи на зустрічі ШОС, Міністер громадської безпеки Китаю Го Шенкунь сказав: „Зовнішні сили використовують соціяльно-економічні суперечності і проблеми для повалення влади і намагаються спровокувати нову хвилю „кольорових революцій“. Під „кольоровими революціями“ Китай і Росія розуміють вуличні протести, які за останнє десятиріччя призвели до повалення репресивних режимів в Україні, Грузії та Киргизстані. Членами Шанхайської організації співпраці є Росія, Китай, а також колишні радянські республіки Центральної Азії – Казахстан, Киргизстан, Таджикистан і Узбекистан. *(„Дзеркало тижня“)*

У Венесуелі тривають протести

КАРАКАС. – Тисячі студентів та інших прибічників опозиції вийшли на вулиці венесуельської столиці 21 квітня, аби вкотре виступити проти правління Президента-соціяліста Ніколаса Мадура. Скориставшись великодньою традицією палити манекенів, що символізують Юду Іскаріотського, протестувальники палили ляльки, що зображали Н. Мадура. Антиурядові протести у Венесуелі тривають з лютого, їхніми жертвами вже стали понад 40 осіб – як з боку опозиції, так і з боку проурядових сил і поліції. Наразі влада і опозиційні провідники ведуть перемовини, але помітних вислідів вони не дають. Чимало чільних опозиціонерів та активістів, затриманих від початку протестів, залишаються за ґратами. *(„Кореспондент“)*

Помер Ґабрієль Ґарсія Маркес

МЕХІКО. – 17 квітня у столиці Мехіко помер клясик світової літератури, лавреат Нобелівської нагороди Ґабріель Ґарсія Маркес. Смерть 87-річного колюмбійського письменника була спричинена нирковою недостатністю і подальшим респіраторним захворюванням. Про це повідомила місцева преса з посиланням на джерела в найближчому оточенні Ґ. Ґ. Маркеса. Тлінні останки письменника були кремовані того ж дня, 17 квітня. Офіційна церемонія прощання з письменником відбулася 21 квітня в Мехіко. *(„Голос Америки“)*

Спростували міти про каву

НЮ ОРЛЕАН. – Американські вчені з державного університету здоров’я спростували головний міт про вплив кави на людський організм. Виявляється, цей напій не підвищує тиск крови, як багато хто думає. Фахівці проаналізували відомості про 170 тис. американців, для яких споживання кави стало щоденною звичкою, і уважно вивчили стан їх здоров'я за 33-річний період життя. В результаті свого дослідження вчені прийшли до висновку, що навіть випиваючи понад три чашки кави в день, ми не ризикуємо підвищити тиск крови. Вчені стверджують, що на зв’язок між кавою і гіпертонією впливає низка таких чинників, як індивідуальні особливості організму, генетичне тло і спадковість людини. Гіпертонію провокує не кава, а моменти, що впливають на пристрасть людини до кави. Якщо людина випиває 12 чашок в день і при цьому нормально не спить, то саме останнє і призведе до проблем зі здоров’ям – констатують фахівці. *(„Дзеркало тижня“)*

Чому мовчать кандидати?

Події в Україні змінюються не щотижня, а щодня, тому ми у тижневикові аж ніяк не можемо встигнути за ними. Наприклад, у редакційній статті ч. 15 (з 11 квітня) мова йшла про особливу важливість президентських виборів, призначених на 25 травня, а сьогодні вже є чимало підстав сумніватися, чи ці вибори взагалі відбудуться. Аґресивна, на кшталт геббельсівської, кремлівська пропаґанда трактує українську ситуацію як безвихідь: мовляв, і сьогоднішня влада в Києві нелеґітимна, і вибори не можуть бути визнаними, бо участи в них не братимуть самопроголошені „Південно-східня Україна" з центром у Луганську і „Донецька республіка". А тим часом російські озброєні диверсійні групи під виглядом „сепаратистів" захоплюють, не зустрічаючи жодного опору, урядові будівлі, вивішують на них російські прапори, тобто відбувається очевидне військове вторгнення Росії на материкову територію України.

Нова-стара влада у Києві, зформована переважно з членів безхребетної, безідейно-олігархічної партії „Батьківщина", фатально запізнюється з рішеннями, котрі могли б практично змінити смертельно небезпечний хід подій, переламати його на користь збереження незалежности і територіяльної цілісности Української держави. Відсутність єдиного вольового стрижня, від якого мала б нуртувати по всій країні енерґія опору антиукраїнським бандам, породжує безліч слухів, здогадів, припущень, взаємних звинувачень, пропозицій, яких ніхто не чує і ніхто не бере до уваги. На адресу чільних державних діячів висловлюються тяжкі підозри: а може, це й було вашим пляном – здати, без жодного пострілу, Крим, а тепер ось, за тим же пляном – південь і схід України?

Дуже є дивним, що на тлі цих подій мовчать, мов води у рот понабирали, всі кандидати на пост президента. Окрім, хіба, україножерів Михайла Добкіна і Олега Царьова, котрому навіть у зросійщеній Одесі набили писок за наглі заклики до „федералізації", тобто до розколу України.

Але чому мовчить Петро Порошенко, котрий очолює рейтинґи в передвиборних опитуваннях? У який бік він хилиться? Чому вірити – тому, що він шукає підтримки з боку олігархічної групи Фірташа-Льовочкіна, чи його запевненням, що скидає з себе тавро олігарха і готовий будувати постолігархічну Україну?

Чому згаяла дорогоцінний час Юля Тимошенко, лише минулого тижня оприлюднивши заяву про готовність – ще тільки готовність! – створити на базі „Батьківщини" народний рух опору проти сепаратизму в Україні. Це тоді, коли насправді сепаратисти вже проголошують свою перемогу. Всенародний рух опору вже давно міг діяти, і не на вузькопартійній базі „Батьківщини", а за велінням сердець мільйонів патріотів України, тому запитання залишається: де ви були раніше, шановна кандидатко?

Замість далі бездарно грати в партійні ігри, кандидатам варто було б виступити зі спільним, соборним зверненням до українського народу, щиро і дохідливо пояснити суспільству суть усіх проблем і небезпек, виявити готовність почути настрої і вимоги кожної частини України, зокрема сходу, зокрема шахтарів Донбасу, яких соціяльно гнобив режим Віктора Януковича і які можуть потрапити під ще страшніший гніт у випадку загарбання краю Росією.

Якою б тяжкою не була ситуація, вона водночас надає нові можливості. Україна має можливість виявити бажання жити і силу жити. Цього за неї не зробить ні Европа, ні Америка.

Повторюючи польського Міністра закордонних справ Радослава Сікорського, Володимир Путін зайде так далеко, як Україна йому дозволить – не далі.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $90.00 на рік, $50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $80.00 на рік, $45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – $40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

З секретів Шевченківського „Заповіту"

Мирослав Левицький

Ми вже давно звикли, що дві Кобзареві поезії – „Реве та стогне" і „Заповіт"" стоять в тому ж ряду, що й державний гимн України, духовний гимн „Боже великий, єдиний", пісня „Ой, у лузі червона калина". Сьогодні, у дні російської збройної аґресії, згадаймо, за яких історичних обставин ці пісні з Шевченковими словами стали такими яскравими символами самовизначення нашої нації.

Дещо про народне сприйняття „Заповіту" та пісні „Реве та стогне" розповідав мені батько, наголошуючи, що це був вияв нескорености українців в умовах польської окупації галицької України у 1920-1930-их роках. Під час історичного відзначення 100-річчя народження Тараса Шевченка у Львові обидві пісні вже набули значення загальнонародних. Та все ж ідентифікаційним кодом української нації вони стали у Наддніпрянській частині України, несучи звідти силу Шевченкового слова у Галичину.

На Наддніпрянській частині України першим публічними актом вшанування пам'яті Т. Шевченка було перепоховання останків поета у Каневі в травні 1861 року. У Галичині перший Шевченківський концерт відбувся в 1863 році в Перемишлянах, а у Львові – в 1868 році.

З приводу перепоховання Шевченка в науковій літературі знаходимо цитати з донесень жандармів, що учасники перепоховання назвали Т. Шевченка батьком України, а у його творах є зародок майбутньої величі України. Природно, що „Заповіт" вже невдовзі сприймався як бойова програма народу, що прагне свободи.

„Заповіт" з'явився у грудні 1845 року, коли поет захворів на запалення легенів, працюючи для Археологічної комісії. У ті часи рідко хто переживав таку недугу. Усвідомлюючи небезпеку, яка нависла над його життям, він думав про долю своєї поневоленої нації. Поет сказав сучасникам і нащадкам, що він може лише тоді постати перед Господом, коли нація скине окови рабства, коли хвилі Дніпра понесуть „з України у синєє морекКров ворожу...". А поки це не станетьс, його дух витатиме над Україною.

Волею долі Т. Шевченко поборов недугу і далі поїхав за завданням Археологічної комісії. А його „Заповіт" пішов у народ. Його вивчали напам'ять, переписували, передаючи з рук у руки.

Друком „Заповіт" вперше вийшов невеличким накладом щойно в 1859 році в Ляйпціґу, а згодом у Львові в 1863 році. В імперії він з'явився друком щойно в 1867 році в Санкт-Петербурзі. Проте великого поширення „Заповіт" набув, уже як пісня нескорених українців, під час перевезення тіла Т. Шевченка в Україну.

У 1868 році організатори першого у Львові Шевченківського концерту звернулися до Миколи Лисенка з проханням написати музику до „Заповіту". У скорому часі український світ почував унікальний твір – органічне поєднання поетичного та композиторського таланту. Воно робило настільки глибоке враження, що заля вставала під час виконання „Заповіту", і це потім стало всеукраїнською традицією.

До поширення „Заповіту" спричинився також учитель музики з Полтави Гордій Гладкий: він створив мелодію, яка швидко поширилася по всій Україні і незабаром стала популярною народною піснею. „Заповіт" з його музикою, попри царські заборони, виконували у Харкові, Полтаві, Києві і в багатьох інших містах України. Його очікували й потребували.

У часи Української Народної Республіки „Заповіт" був неофіційним гимном держави, який виконувався на рівні з державним.

Також цікавою і повчальною є історія пісні „Реве та стогне", яка завдяки вихідцеві з Херсонської губернії Данилові Крижанівському стала всесвітньо відомою. Марко Кропивницький назвав пісню Д. Крижанівського шедевром та спробував опублікувати в Одесі. Проте увесь тираж було заарештовано.

Розуміючи мистецьку й національно-духовну вартість пісні „Реве та стогне" з музикою Д. Крижанівського, М. Кропивницький спробував вдруге (в 1898 році) її надрукувати. І вдруге вже надрукований наклад було конфісковано.

У 1907 році М. Кропивницький у виставі „Дай серцю волю, заведе в неволю" виконуючи головну ролю, попри усі заборони цензури, виконав опальну пісню: замість передбаченої сценарієм „Гей, шпориш, шпориш...", заспівав „Реве та стогне".

Нова пісня до сліз зворушила глядачів. Вони встали, оплескам не було кінця. Поліція сприйняла це як бунт і розігнала глядачів. Проте жандарми не змогли вбити пісні, що так яскраво спалахнула, запаливши людські серця. Несучи величезну духовну енергію, розлилася вона по Україні та усьому українському світі.

Філядельфія

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Три дзвінки друзям на сході

Телебачення щодня показує, як юрби штурмують державні приміщення на сході України. Так звані правоохоронці віддають приміщення проросійським протестувальникам. Закортіло дізнатися від тамтешніх людей, що ж відбувається на сході України?

Я зробив лише три телефонні дзвінки. Якраз під час проведення так званої антитерористичної операції. Першим був Олексій з Краматорська, який охоче почав розповідати: „Дехто щиро вірить, що Володимир Путін, якщо ми перейдемо до Росії, розжене Партію Реґіонів! Мій знайомий, 45-річний чоловік, зфотографувався з російським прапором на даху захопленої Донецької адміністрації. Я запитав, навіщо він це робив, навіщо йому Росія? Він каже: „Якщо прийде Путін, то вижене завідувачку міським відділом освіти, яку я ненавиджу”. Це нагадує мені мрію маленького школярика, котрий марить землетрусом, який розвалить школу, і тоді не буде тесту з математики. Незнайомі люди, приїжджі, закликають юрбу до рішучих дій. Міліція переважно не втручається. А за моїми спостереженнями, 70 відсотків людей у Краматорську хочуть лише спокою“.

Зателефонував до Михайла у Харків. Він сказав: „Звичайно, є ті, що мріють бачити Харків у складі Росії. Але їх меншість. Просто вони аґресивніші і згуртованіші. А звичайні люди працюють, займаються удома з дітьми, чекають рішучих дій від правоохоронців і дивуються млявості міліції. Я служив у Криму, де подружився з росіянином Сергієм з Бєлгорода, недалеко від Харкова. Він запитав мене, як я ставлюся до бандерівців. Я чесно відповів, що практично нічого про них не знаю, але, наскільки мені відомо, вони в Росії не воювали. Через якийсь час мене викликали до „особливого відділу“ і довго допитували. А під час останнього штурму адміністрації надто активний чоловік закликав захопити приміщення, доки його не захопили бандерівці. Це був Сергій. Я його покликав, але він озирнувся і розчинився у натовпі. Я думаю, що чимало людей застрягли в минулому“.

Останній дзвінок був до Марії в Луганську. Ми разом були на журналістському семінарі в Києві. „У нас багато безробітних, бо підприємства стоять, – сказала вона. – Люди перебиваються випадковими заробітками, їдуть працювати до Москви. Але звинувачують у своїх негараздах не реґіоналів, які у нас тотально при владі, а Київ і мітичних бандерівців, яких ніколи не бачили. Влада закликає проводити з ними перемовини. Де і хто проводив перемовини з озброєними людьми, котрі захопили державні будівлі? Навіщо влада визнає бандитів, надає їм статус якихось борців?“.

Ніхто з моїх співрозмовників не згадав такої нібито нагальної вимоги протестувальників, як надання російській мові статусу другої державної. Зате постійно про це говорять деякі народні депутати України. Може, вони відпрацьовують замовлення Кремля?

А щодо людей, яких ми називаємо сепаратистами, то у телепрограмі каналу ТСН з Луганська один з городян заявив: „Я хотів би, щоб ми приєдналися до Росії, але жили в Україні”. Отакої!

Олександер Вівчарик,
Сміла, Черкаська область

Музей родини Кричевських діє

На виконання постанови Верховної Ради про відзначення 140-річчя з дня народження Василя Кричевського 10 січня 2013 року в структурі Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішній було відкрито Музей мистецької родини Кричевських. Музей розмістився в будинку колишнього Опішнянського гончарного навчально-показового пункту Полтавського губернського земства, збудованого 1916 року в стилі українського модерну за проєктом видатного архітектора, живописця, сценографа, фундатора Української академії мистецтв, автора Державного герба України, академіка Василя Кричевського.

Відтоді минуло більше року, музей повністю стабілізувався і тепер діє в гончарній столиці України, де часто бував В. Кричевський, дружив і співпрацював з опішненськими гончарями, залучав їх до оздоблення проєктованих ним будівель, колекціонував опішнянську кераміку й, нарешті, спроєктував модернову будівлю гончарної майстерні, де й розмістився музей.

Ми намагаємося робити все можливе для того, щоб цей унікальний, єдиний в Україні музейний заклад найбільшої національної династії мистців стрімко розвивався, поповнювався новими експозиційними залями й новими творами та родинними реліквіями. До України повертається славне родове ім’я Кричевських та їхня творча спадщина, що виявляє багатогранний талант представників цієї родини і загалом українського народу.

До розбудови родинного музею в Опішній долучилася внучка мистця Катерина Кричевська, яка подарувала свої прекрасні художні твори, а також твори В. Кричевського, його сина і свого батька Василя Кричевського, дочки Лади Росандіч. Вони експонуються в Музеї мистецької родини Кричевських, захоплюють відвідувачів цього самобутнього центру плекання українського національного духу.

Д-р Олесь Пошивайло,
директор Інституту керамології Національної Академії Наук України,
Людмила Дяченко,
генеральний директор Національного музею-заповідника українського гончарства,
Опішня, Полтавська область.

Меморіяльна дошка на фасаді мусею в Опішній.

Вірші написані для усіх

Звертаюся з великим проханням допомогти мені знайти українських письменників, які могли б перекласти англійською мовою першу збірку поезій мого покійного батька Мар’яна Ковальського „Єдиний, що існує понад усе“, видану 1998 року в Римі. Поезії мого батька були написані не лише для українського народу, а й для людей усього світу. Додаю вірш, написаний 8 листопада 1964 року у Вроцлаві, Польща, і надрукований в канадському тижневику „Наша мета“ у 1991 році. Моя електронна адреса: bohdanna.k@gmail.com.

Богдана Ковальська,
Торонто

Мар’ян Ковальський

Українці!
Нащадки славних, вільних козаків!
До вас звертаюся з кличем, як брат до брата,
До всіх без винятку, в Україні й на чужині,
До всіх, кому лиш дорога Україна наша.
Настав вже час, щоб кожний з нас прозрів,
Щоб бачили тепер ми всю свою майбутність
Та щоб вона не зникла наче уві сні.
Для цього нам потрібна спільна мудрість.
Історія вчить і каже нам таке,
Що тільки в згоді запанує воля,
Тому не сміймо нехтувати це,
Щоб і у нас задомовилась доля.
Для нас одна дорога і мета:
Як хочем Вільну Україну –
Повинна бути лиш одна,
Щоб труд наш марно не загинув.

Запрошуємо на зустріч в Бережанах

Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, Бережанський аґротехнічний інститут, Бережанська гімназія ім. Богдана Лепкого, Громадська організація "Рідне місто“, Бережанський краєзнавчий музей влаштовують Другу міжнародну наукову конференцію „Бережанська гімназія: сторінки історії“ в Бережанському краєзнавчому музеї 18-19 вересня цього року.

Охочих узяти участь у цій зустрічі просимо надіслати до 1 серпня заявки на адресу: Бережанський краєзнавчий музей, Ринок, 1, Бережани, Тернопільська область, 47501 Ukraine. Тел.: (380-3548) 218-79, електронна пошта: bkm@ber.te.ua. Контактна особа – Наталія Бойко (natalibojko@ukr.net). Проїзд, проживання та харчування оплачують учасники конференції.

Наталія Бойко,
Бережани, Тернопільська область

На дубочку серед гілля

Мене звати Ірина Завірюхина, я – мама чудової ясноокої дівчинки Яни, якій вже виповнилося сім місяців. Для неї я почала писати віршики, якими хотіла б поділитися з іншими дітьми.

На дубочку серед гілля
сойки виплели гніздечко.
Його пухом застелили
як було снаги і сили,
щоб не дуло у щілини,
щоб не вліз хто до хатини,
бо росте в гніздечку диво –
пташеняточко щасливе.

Ірина Завірюхіна,
викладач історії української літератури Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. Івана Карпенка-Карого,
Київ

СКУ закликає добровольців

ТОРОНТО. – Світовий Конґрес Українців (СКУ), розгортаючи працю своєї Міжнародної місії з спостереження за президентськими виборами в Україні 25 травня, закликав 11 квітня добровольців взяти участь у роботі місії СКУ, метою якої є підтримання відкритого і прозорого виборчого процесу в Україні та в дипломатичних місіях у всьому світі.

Міжнародну місію СКУ очолить суддя Богдан Футей з США. Головним спостерігачем місії буде третій заступник президента СКУ Петро Штик. Пакет документів, необхідних для участи у Міжнародній місії СКУ подано на веб-сайті СКУ: www.ukrainianworldcongress.org.

СКУ

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Йонкерс підтримує Україну

Роман Козіцький

ЙОНКЕРС, Ню-Йорк. – 25 березня місто Йонкерс з ініціятиви посадника Майкла Спано, президента міської ради Ліяма МакЛафліна, усієї міської ради, а також голів відділів та персоналу висловило прагнення вітати теперішню боротьбу України проти російської аґресії та бути солідарним з народом України у прагненні до демократичного самовизначення свого майбутнього.

Увечорі офіційні особи мали синьо-жовті стрічки, а дехто з них також і чорні – в пам'ять про тих, що героїчно полягли на київському Майдані. Урядовці вишикувались для групової світлини, тримаючи в руках плякат з написом „Йонкерс разом з Україною".

Того ж вечора міська рада одноголосно прийняла резолюцію про визнання історичної боротьби України за свою незалежність, важливі внески української американської громади у розвиток міста, незаконність Кримського референдуму та постановила: „Місто Йонкерс висловлює солідарність народові України у його відчайдушній боротьбі за справжню демократію та гідність під час теперішньої кризи та закликає всіх громадян Йонкерса та світу поважати територіяльну цілісність України, її незалежність та суверенітет та засуджує російське варварське аґресивне вторгнення".

Серед доповідачів на зустрічі у міській раді, що підтримали резолюцію, були колишній посадник Джон Спенсер, колишній президент міської ради Чак Леснік та Андрій Горбачевський, представник Українського Конґресового Комітету Америки – відділ у Вестчестері. До А. Горбачевського на зустрічі також приєдналися о. Кирило Ангелов з Української греко-католицької церкви св. Михаїла, Володимир Козіцький – президент та виконавчий директор Федеральної кредитної спілки СУМА та адвокат Роман Козіцький – голова Йонкерського осередку Спілки Української Молоді (СУМ).

Координацію заходів забезпечили Вілсон Кімбол – директор з плянування та розвитку, Ґелена Хенкель – директору бюра з надання послуг та персоналу приймальні посадника.

У міській раді Йонкерсу (перший ряд зліва): Володимир Козіцький, Андрій Горбачевський, Роман Козіцький, Джон Ларкін; (другий ряд): члени ради Майкл Сабатіно, Кристофер Джонсон, Корасон Пінеда, президент ради Ліям МакЛафлін, Майк Брін, Деніс Шеферд.

Збори кооперативи СУМА відбулися в Йонкерсі

Президія зборів Федеральної кредитової кооперативи СУМА.

Володимир Козіцький

ЙОНКЕРС, Ню-Йорк. – Збори Федеральної кредитової кооперативи СУМА відбулися 15 березня. Збори відкрив президент і виконавчий директор Володимир Козіцький, який привітав Владику Василя Лостена, Генерального консула України в Ню-Йорку Ігоря Сибігу та віце-консула Костянтина Ворону, першого радника Постійного представництва України при ООН Дмитра Кушнірука, голову Централі українських кооператив Америки Богдана Курчака, священиків та представників сусідніх українських кредитівок.

Секретар Любомир Щур зачитав список 33 померлих членів. Присутні встали та вшанували пам'ять померлих та полеглих героїв „Небесної сотні" хвилиною мовчання. Дальше ведення зборів провадив голова Ради директорів Андрій Горбачевський, який попросив Владику В. Лостена почати збори молитвою.

Опісля було представлено президіяльний стіл: пароха о. Кирила Ангелова з дружиною, о. Едварда Йонґа з Спрінґ-Велі (Ню-Йорк), о. Івана Мазурика та о. Олександра Двінятина з Бріджпорту (Конектикат), з кредитівки „Самопоміч" в Ню-Йорку – Стефана Качарая, Андрія Юзенева та Романа Кизика, з Української національної кредитівки Степана Качурака і Святослава Макаренка, з „Самопомочі" в Ню-Джерзі – Костянтина Ваня та Ярослава Федуна.

Першим звітував президент В. Козіцький, котрий сказав, що за 50 років наче з маленького жолудя, посадженого ним разом з іншими співзасновниками, виріс такий могутній дуб. Впродовж 50 років кредитівка чесно служила своїм членам, підтримувала церковні, молодіжні, культурно-мистецькі установи та допомагала братам і сестрам в Україні. У минулому році вона зросла на 185 осіб, а в активах – на 11.5 млн. дол., досягнувши 284 млн. дол. Резерви склали понад 42 млн. дол., а чистий прибуток – майже 1.5 млн. дол.

Українська громада Йонкерсу має дружні взаємини з міською управою. За вклад у співпрацю з управою міста і жителями громади Торговельно-промислова палата Йонкерсу удостоїла кредитівку звання „Визначний лідер співдружности".

Скарбник-управитель Ігор Макаренко з'ясував стан та перспективи кредитівки. За Кредитну комісію звітував її голова Мирон Дашко, від Контрольної комісії звітував голова Іван Оліярчик, який запропонував схвалити звіти, що присутні одноголосно прийняли.

Кредитівки привітали Владика В. Лостен, Д. Кушнірук, І. Сибіга, Б. Курчак, д-р К. Ваньо. Отець К. Ангелов прочитав привіт від Владики Павла Хомницького,

Цього року закінчили свою каденцію І. Оліярчик, Л. Щур та Стефан Капітула, Ярослав Гац і Петро Муль.

Номінаційна комісія у складі д-ра Ореста Козіцького, Стефанії Шкафаровської та Івана Шматолохи запропонувала перевибрати уступаючих членів дирекції, а у Кредитну комісію переобрати Ярослава Гаца, на місце П. Муля обрати Сергія Федорова. Список кандидатів був прийнятий одноголосно.

На першому засіданні дирекція розподілила обов'язки: голова – А. Горбачевський, перший заступник – Стефан Шульган, другий заступник – С. Капітула, скарбник-управитель – І. Макаренко, секретар – Л. Щур, члени – Андрій Бурчак, І. Оліярчик, Ярослав Кіцюк-молодший та д-р О. Козіцький. У Кредитній комісії голова – М. Дашко, члени Петро Барна, д-р Василь Коцур, Я. Гац та С. Федоров. Контрольна комісія: голова – І. Оліярчик, члени – Леся Щур та Тиміш Ганкевич.

Конкурс, присвячений історії УГКЦ

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – Історія Української Греко-Католицької Церкви – це сув’язь непохитної віри її мучеників за віру Христову, незгасної жертовности її клиру, монашества та вірних, непоборної сили духу в боротьбі за право існувати та проповідувати Слово Боже на своїй землі та поза її межами. Заборонена, переслідувана, нищена, запроторена за ґрати сибірських концтаборів та в катакомби советським режимом після Львівського псевдособору 1946 року, вона не лише витримала випробування часу, але з новими силами покинула підпілля 1989 року і відновила свою діяльність в Україні.

З нагоди 25-ліття леґалізації УГКЦ, Центр студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого, що діє при Релігійному Товаристві українців-католиків „Свята Софія“ у США (ТСС А), та у співпраці з „Нашою Українською Рідною Школою“ (НУРШ) і Українською федеральною кредитовою кооперативою „Самопоміч“, 12 квітня провели конкурс декламації „Одна Сибір неісходима…“. Метою заходу було не лише відзначити знаменну дату виходу Церкви з підпілля, але й зацікавити молоде покоління страдженною історією Катакомбної Церкви та долею її мучеників. Саме тому конкурс був організований з думкою про учнів п’ятої-12 кляс „Нашої Української Рідної Школи“ у Філядельфії, які – з допомогою учителів та батьків – підготували до цієї події вірші українських материкових та діяспорних поетів: Лесі Храпливої-Щур, Зої Когут, Романа Завадовича, Леоніда Полтави, Василя Ящуна та інших.

Учасники та члени журі конкурсу.

Конкурс відбувся у приміщенні кімнати ім. Куземського, що знаходиться в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Дженкінтавні. Журі, до складу якого увійшли Ольга Костів – директор НУРШ; Галина Келлер – працівниця кредитівки „Самопоміч; Марія Костюк – вчителька НУРШ; Альберт Кіпа – заступник голови Товариства „Свята Софія“, очолив видатний літературознавець, професор Ла Сальуніверситету та Пенсильванського університету, засновник Центру студій спадщини Патріярха Йосифа академік Леонід Рудницький.

Журі оцінювало 13 конкурсантів за наступними критеріями: плавність декламації; чіткість вимови; інтонація; артистичність виконання; драматизм декламації; постава. Звертаючись до конкурсантів, голова журі Л. Рудницький зазначив, що Українська Греко-Католицька Церква, яка понад 40 років провела в підпіллі, сьогодні, на жаль, знову опинилася перед загрозою імперських посягань чужинців. Тому поезія, яку учні підготували до цього конкурсу, є також і молитвою до Бога за Церкву та її вірних.

У висліді конкурсу журі визначило троє лавреатів, якими стали: учениця шостої кляси Анастасія Блощинська, учениці дев’ятої кляси Юлія Курилець та Христина Білецька. Переможцями конкурсу стали: учениця дев’ятої кляси Наталія Бабійчук (перше місце), учениця п’ятої кляси Іванна Куйдич (друге місце) та учениця шостої кляси Діяна Савчин (третє місце).

Вітаючи усіх конкурсантів, директор школи О. Костів та працівниця Кредитівки „Самопоміч“ Галина Келлер високо оцінили рівень підготування учнів та подякували організаторам за ідею проведення конкурсу.

Усіх учасників конкурсу було нагороджено дипломами та подарунками, що їх надав Центр Студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого, а головний спонсор конкурсу Українська федеральна кредитова кооператива „Самопоміч“ уфондувала цінні відзнаки лавреатам та переможцям.

Товариство „Свята Софія“

Юні таланти дали концерт української музики

Марія Дитиняк

ЕДМОНТОН, Альберта. – 23 березня в концертовій залі Альберта-коледжу відбувся 10-ий концерт української музики, організований Українським музичним товариством Альберти. Імпрезу відкрила голова товариства Люба Бойко-Бел, яка була ведучою програми. В залі пролунала музика відомих композиторів.

Серед виконавців найбільше було молодих піяністів – Іванна Бардай, Лія Войцик, Роман Гладишевський, Максим та Ярема Єліяшевські, Дмитро і Анна Жовтулі, Івасик Куць, Анна Лепкі, Марія Овчаренко, Стефан і Лукіян Подільські, Вікторія Попович, Любомир Сорока.

Фортепіянні сольні виступи були переплетені грою на інших інструментах. Софія Овчаренко грала на віолончелі, Ганнуся Куць – на клярнеті, Дарія Подільська – на скрипці, Дмитрик Куць – на акордеоні, Наталя Гансен і Христина Ковальчук – на бандурі.

Заохотили своїх учнів до української музики Марія Дитиняк, проф. Андрій Горняткевич, Іван Федор, Йосиф Фрідман, Маргарета Мілер, Давид Мітчел, Боні Моунсеф, Ґрем Пепінґ, Алла Рехсон, Ірина Тарнавська. Першим трьом інструменталістам акомпаніювала Ірина Тарнавська. Вона оформила програмку концерту з інформацією про кожного композитора. Ці вістки зібрала і Галина Котович.

Голова товариства Л. Бойко-Белл вручила всім виконавцям грамоти подяки, запросила їх взяти участь в майбутньому концерті.

Учасники концерту юних талантів. (Фото: Майкл Бел)

ДО 200-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В усьому світі вшанували Тараса Шевченка

МЮНХЕН

Валентина Шемчук

У цьому баварському місті 7-9 березня відбулася VII Міжнародна наукова конференція „Тарас Шевченко в Україні та Європі" під гаслом „Не вмирає душа наша, не вмирає воля". Конференцію організували Німецько-Українське наукове об'єднання ім. проф. Юрія Бойка-Блохина (президент, голова організаційного комітету – д-р Дарина Блохин), Фонд і музей Родини Блохинів в Переяслав-Хмельницькому державному університеті ім. Григорія Сковороди ((ректор – д-р Віктор Коцур), Національний науково-дослідний інститут українознавства (Київ), Спілка Української Молоді в Німеччині (голова Симона Шупер).

На виставці рушників і малюнків полтавських дітей (зліва): Валентина Кравченко, Євген Савенко, Дарина Блохин, Оксана Єременко, Ольга Турган, Валентина Шемчук, Тетяна Конончук, Ірина Чернова, Ярослав Крик. (Фото: Галина Макар)

Доповідачі та гості конференції представляли Німеччину, вісім міст України, Польщу й Татарстан (Росія). З вітальним словом до учасників конференції звернулися д-р Петро Кононенко з Києва, ректор Українського Вільного Університету д-р Ярослава Мельник, д-ри Еда Шиндлер і Марк Даґгоф з Мюнхену. Від Консисторії Харківсько-Полтавської єпархії Української Автокефальної Православної Церкви й Владики Афанасія член оргкомітету конференції Валентина Шемчук передала Німецько-Українському науковому об'єднанню ім. проф. Ю. Бойка-Блохина ікону св. Миколая Чудотворця.

Під час відкриття конференції було презентовано пам'ятну дошку на вшанування 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка

(Закінчення на стор. 12)

КЕМБРИДЖ, Масачусетс

Ігор Слабіцький

Українці сходу Нової Англії зібралися 15 березня в консерваторії Лонджі, щоб відзначити 200-річчя Тараса Шевченка, яке збіглося з дедалі глибшою кризою в Україні. Відкрив програму голова комітету з відзначення 200-річчя Т. Шевченка Всеволод Петрів, який представив відеозапис з Сергієм Нігояном, який на Майдані читав уривки з поеми „Кавказу". Відбулася хвилина мовчання.

Проф. Григорій Грабович, президент Наукового товариства ім. Шевченка у США, виголосив вступне слово і нагадав, що Т. Шевченко й досі лишається центральною духовною постаттю для українців.

Хор українських церков і спільнот Масачусетсу, Ню-Гемширу та Ровд-Айленду, який очолив диригент хору Української католицької церкви Христа Царя (Джамайка-Плейн, Масачусетс) Ігор Коваль, виконав пісні „Реве та стогне" і „Зоре моя вечірняя".

Центром програми стали три драматичні сцени, які написала й поставила письменниця Ірена Коваль. Вони представляли Т. Шевченка як мистця, поета і пророка. Тексти тонко передав Аскольд Мельничук, письменник і професор літератури Університету Масачусетсу. До драматичних сцен входили постановки, декламування віршів і пантоміма Антоніо Страда й бостонських акторів українського походження.

Перша драматична сцена змальовувала Шевченкове дитинство, природжений хист до малювання й шлях від кріпацтва до волі й визнання його як мистця у Санкт-Петербурзі. Заворожувала сцена, де Т. Шевченко, якого зіграв Юрко Ониськів, читав відпускну, підписану Павлом Енґельгардтом. Наступний епізод було присвячено Шевченковій дружбі з американським актором Айрою Олдріджем, якого зіграв А. Страуд.

Бандурист Юліян Китастий виконав три пісні, які надихали й Т. Шевченка.

І. Коваль виголосила вступне слово, представляючи майже 30 автопортретів Т. Шевченка, що складають його „автобіографію у фарбах". Доки автопортрети змінювалися на екрані, Ю. Китастий імпровізував на бандурі ніжну мелодію.

Друга частина вечора почалася з того, що хор, яким диригував Ігор Коваль, виконав „Думи мої". Жіночий хор під керівництвом Галини Криванич заспівав „Ой, три шляхи".

Вірші читала Наталія Рукавишнікова (зліва), а пантоміму виконувала Надія Сабор. (Фото: Ірена Коваль)

Друга драматична сцена включала вірші Т. Шевченка: І. Коваль оповідала історію видання „Коб-

(Закінчення на стор. 12)

ВОРЕН, Мишиґен

Катерина Ткачук

„Борітеся – поборете!" – під такою назвою було проведено святкове відзначення 200-ліття з дня народження Тараса Шевченка 9 березня в Українському культурному центрі. Його організували і провели Громадський комітет Метрополітального Дітройту, „Нова хвиля" та Наукове Товариство ім. Шевченка.

Зібралася майже вся українська громада Дітройту, люди різного віку, особливо багато було молоді, учнів шкіл, студентів університетів, були священики всіх парафій, ветерани воєн, гості з України – шанувальники творчости Т. Шевченка.

Вечір відкрила голова „Нової хвилі" Руслана Проонко. Пролунали гимни США та України. Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять „Небесної сотні", герої якої віддали життя, за мир, спокій і незалежність України.

З головною промовою виступив д-р Богдан Клід. Його доповідь була побудована на основі поеми Т. Шевченка „Кавказ". Т. Шевченко вірив: народ безсмертний, нездоланний, якщо в його душі вічно палає вогонь Прометея. Деякі події та поезії висвітлювалися на екрані, перепліталися з подіями, які відбувалися на Майдані.

В мистецькій частині виступили учні Школи рідної мови і українознавства ім. Лесі Українки з інсценізацією „Мати і Тарас", учні „Рідної школи" з інсценізацією „Тарас-пастушок", яку підготувала вчителька Оля Новачинська, інсценізацією вірша „Розрита могила", котру підготували Олена Гриців та Віра Курта, колективною декламацією вірша Т. Шевченка „Мені однаково" (підготував Андрій Перекліта).

Українська католицька школа парафії Непорочного Зачаття виступила з програмою „Наш Тарас Шевченко – сонце України", яку підготували вчителі української мови О. Новачинська, Ірина Свитка, Романа Тоб'янська з музичним супроводом І. Свитки.

Слід відзначити участь у програмі Наталії Шморон, Наталії та Оксани Мельниченко, Віки Молоток, Світлани Міщанин. Аліни Журавель, Ігоря Ольховецького, Юлії Танчик, Марії Шилівської, Ярослава Радиша, Тані Бедрус, Лесі Міщанчук, Олі Форошівської, акомпаніятора Галини Яловенко. Над програмою працювали Р. Проонко і Валентина Шайда.

(Закінчення на стор. 12)

Діти у Ворені славлять Тараса Шевченка. (Фото: Олена Паливода)

САРНИ, Рівненська область

Євген Цимбалюк

До 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка 50 сіл району вишивають на полотні його „Заповіт". Полотно поділене на частини, кожна з яких ділянок належить окремій сільській раді.

Коли вишитий „Заповіт" буде готовий і з'єднаний в одну композицію, його передадуть у районний будинок культури.

Таким буде вишитий „Заповіт"

Княжий град Вишгородок на Волині

Володимир Рожко

Княжий літописний град Вишгородок (Вигошів), знаходиться на лівому березі Буглівки Свинарської, правої притоки річки Жирак, яка впадає в Горинь. Разом з середньовічними містами Данилів, Стіжок, Збараж, Тихомль, Шумськ, Крем'янець, Підкамін, Пліснеськ, Вигошів був побудований як один з захисних щитів в оборонному ланцюгу на півдні Волині для захисту від кочових племен, які насувалися з степів Поділля.

Щодо назви Вишгородок, то в основі її є природничий фактор – висока місцевість, на якій засновано місто. Справді, якщо з висоти Вишгородського городища поглянути на навколишню місцевість, то відчуваєш його природну „вищість" з точки зору захисної, оборонної. Навколишня місцевість приваблювала перших поселенців не лише родючою землею, річками, заповненими рибою і птаством, лугами, а й що, можливо, найголовніше, безпечним місцем проживання на високому місці серед лісів, у міжріччі, і в недалекому пограниччі між густозаселеною Волинню та степами Поділля, кочові племена з яких часто спустошували волинське порубіжжя.

Основним заняттям населення були ремесла, торгівля, якась частина займалась сільським господарством, рослинництвом, тваринництвом, бортництвом, полюванням, рибальством.

Писана історія Вигошева розпочинається 1152 роком. В „Літописі Руському" під цією датою є такий запис: „І прийшов Ізяслав до города Володимира, послав посадників своїх у городи, що про них цілував був хреста Володимир, у Бужськ, у Шумськ, у Тихомль, у Вигошів, у Гнійницю. Та не дав їх Володимир".

Саме за ці міста в той час тривали князівські міжусобиці, які не вели до єдности Руси-України, а ще більше послаблювала її перед лицем ворожих небезпек.

Судячи з того, що міста ці були взяті не штурмом, а підступом, мусимо констатувати, що були вони на той час добре укріплені, мали чисельну осаду, зброю і все необхідне для захисту і оборони.

Батиєва повінь 1240 року залила Волинь. Як зазначив літописець, лише два волинські міста Крем'янець і Данилів „неможливо взяти йому, то відійшов од них. І прийшов він до Володимира, і взяв його списом, і вибив його без пощади, так само і город Галич, і інших городів багато, що їм нема числа". В числі отих „городів багато, що їм немає числа" зараховуємо, без жодних сумнівів, і Вигошів.

На руїнах постало, з волі князів Збаразьких, як їхня літня резиденція, містечко Вишгород. З 1482 року Вишгородок – власність князя Федора Збаразького. За його володіння в місті розцвітали ремесла і торгівля, зростала кількість мешканців. Саме при ньому було відбудовано замок, насипані земляні вали з мурованими стінами і вежами на них. Підвісний міст сполучав замок з рештою Вишгородка, також оточеного міськими земляними валами з сторожовими вежами на них.

Замок мав потайну мережу підземних ходів з ґалеріями і казематами, в яких зберігалися військові припаси, їжа, вода. Підземні ходи мали достатню висоту, щоб не лише можна провести було через них людей, а й коней, і вийшовши з них, рятуватися втечею від можливих переслідувачів. Авторові цих рядків подібні підземні ходи доводилося обстежувати на кількох волинських замковищах.

Останній власник Вишгородка, Олександер з князів Збаразьких-Порицьких, загинув в боротьбі з татарами 1618 року, на ньому по чоловічій лінії і вигас цей князівський рід, а його єдина донька Софія-Ізабела внесла містечко як посаг до маєтків Кшиштофа Конецпольського.

Вони мали доньок Ангелію і Олену. Через шлюбні зв'язки Вишгородок перейшов у власність до Чацьких, Потоцьких, Ржищевських, які володіли Вишгородком до 1870 року, коли-то граф Лідерс-Веймарн став його власником. На той час в містечку нараховували 302 будинки і 2,153 жителів.

Над Вишгородком пролетіли криваві бурі двох світових воєн, кривавих репресій НКВД, Ґестапо і КҐБ. Все це залишило свій відбиток на обличчі давнього літописного граду.

В добу літописного граду Вигошів, його князі-власники вибудовували храми Божі. Дерево було найбільш дешевим і доступним будівельним матеріялом, тому перші церкви на Волині були дерев'яні, легко уражені пожежами, природними стихіями і до наших днів не збереглися.

Костел Зішестя св. Духа стояв в центрі містечка. Більшість костелів були зачинені і передані Московській Церкві. Така ж доля спіткала й костел Зішестя св. Духу у Вишгородку. Войцех Жишевський реставрував його, а одночасно для православних побудував мурований храм Різдва Пресвятої Богородиці в українсько-візантійському стилі. Нині церква належить до Київського патріярхату. Настоятелем у ній о. Йосип Усик.

Втрачену пам'ять про Вишгородок повернули волинянам наприкінці XIX ст. відомі на той час дослідники священики Анатолій Сендульський, Микола Теодорович, а в першій половині XX ст. – проф. Олександер Цинкаловський, який брав особисту участь в наукових дослідженнях на місці літописного граду.

Свої наукові знахідки про минуле рідного Вишгородка в наш час повідомила старший науковий працівник відділу новітньої історії, Тернопільського обласного краєзнавчого музею Любов Левинець, яка свої родові витоки бере з літописного граду [3, с. 106 - 111].

Липневого ранку я вирушив до літописного Вигошева, щоб на місці оглянути все те, що лишилося від його минулого, дослідити пам'ятки старовини, зібрати усні вістки, щоб описати невідомі сторінки минулого цього міста.

При першій зустрічі з Вишгородком зауважуєш, що він, на превеликий жаль, з кожним роком занепадає. Зменшується кількість будинків, населення, учнів. У 1973 році у Вишгородку проживало 1,504 осіб, було 458 дворів, в середній школі навчалося 247 учнів. На сьогоднішній день в селі 228 дворів, 592 особи, а в середній школі навчається 113 учнів.

Вцілілий хрест з розваленої святині у Вишгородку.

Оглядаю занедбаний центр села. Від місцевих старожилів дізнаюся про місце костелу Зішестя св. Духу, підірваного комуністичними варварами 1964 року, спалену дерев'яну церковицю. Повільно піднімаюсь вузькою доріжкою від річечки Свинарийки до вершини літописного Вигошіва. Підошва гори з усіх сторін заросла деревами, кущами, тому й менше нищать її природні стихії, але нищення людини не припиняється. Неозброєним оком бачиш сліди „чорних археологів", шукачів легкої наживи. Поруч з доріжкою – купи сміття, битого скляного посуду, сліди вогнищ.

На вершині гори – найбільша, найдавніша з збережених святинь Церква Різдва Пресвятої Богородиці, яку більшовицькі окупанти не насмілилися, через протести вірних, перетворити в руїну.

Моїм помічником в дослідженні пам'яток Вишгородка став о. Й. Усик, який вже 21 рік служить у Вишгородку. Святиня добре доглянута, поруч – діюче кладовище. Зберігся хрест від костелу Зішестя св. Духа.

Від храму вирушаємо стежками до давнього кладовища. На ньому недонищені новітніми варварами кам'яні хрести XVI-XVIII ст. на козацьких похованнях. Крутою стежиною спускаємось вниз, бачимо завалені підземні ходи, інші споруди і йдемо на замковище, щоб оглянути його рештки. Несподівана зустріч з старшим науковим працівником Тернопільського обласного краєзнавчого музею Л. Левинець, яка приїхала до батьківської хати на вихідні дні. Від неї дізнаюся про визначного знавця церковного співу з Вишгородка Миколу Маліборського, 1915 року народження. Він навчався в місцевій школі, а опісля – у Волинській Духовній семінарії в Кременці. Він пройшов жахи червоних таборів, але залишився нескорений. Помер 2011 року.

Сучасне замковище нагадує неправильної форми чотирикутник. Оглядаємо залишки його земляних валів, глибоких ровів, місце замкового колодязя. На думку приходять слова Ліни Костенко:

Кого улещено дарами,
Кого утоплено в крові.
І тільки храми, древні храми,
Стоять по груди в кропиві.

Кропива, бур'яни – не лише на замковищі, ними засмічені наша пам'ять, наша історія… Залишаю городище з вірою, що його воскресіння не за горами.

Володимир Рожко – дійсний член Інституту дослідів Волині у Вінніпезі, Манітоба, і його представник в Україні, почесний професор Східньоевропейського університету ім. Лесі Українки.

Церква Різдва Пресвятої Богородиці.

ПОСТАТІ

Повернення генерала

Олександер Панченко

Читач в Україні мало знає про українського патріота-військовика, знаменитого уродженця міста Гадяча на Полтавщині Михайла Крата, колишнього полковника московської імператорської армії й генерал-хорунжого Армії Української Народної Республіки, кавалера Георгіївського хреста, а згодом нагородженого Залізним Хрестом, Орденом Симона Петлюри та іншими військовими орденами

У своїй записці від 6 грудня 1943 року М. Крат звертався до своєї рідні та близьких: „…На Холмщині один за другим падають від ворожих стріл активні українці. Є чутки, що й моя праця та скромна особа не всім до вподоби. Отже, треба бути до всього готовим. По смерті моїй, може, схоче доня моя переказати своїм дітям, якщо їх, дасть Бог, матиме, про свій рід та про діда, а зрештою, – навіть найближчі мені мало знають про моє минуле. Тому, щоб не було їм соромно, коли люди по моїй смерті спитають їх про батька, а вони не знатимуть про його життя докладних даних, я й пишу оце свою коротеньку біографію… А як не спитають, і ніхто не згадає, нехай так і буде, все ж якийсь слід по мені зостанеться, а тяжко вмирати, не зоставляючи по собі нічогісінько…".

Цю проґалину усуває книга споминів та статей генерала М. Крата „Козацькому роду нема переводу", що побачила світ 2010 року в Бетезді, штат Мериленд, а впорядкували це цінне видання донька генерала – Ніна Крат-Черняк та внучка Ганя Черняк.

М. Крат народився 6 серпня 1892 року в Гадячі в родині капітана російської ґвардії Миколи Крата, який походив з української старшини Гадяцького полку. Предки його були бунчуковими та значковими товаришами, один був сотником. Освіту Михайло одержав в кадетських корпусах у Сумах і в Петербурзі. По закінченні Павловської офіцерської школи в Петербурзі отримав ранґу підпоручника 93-го піхотного Іркутського полку в Пскові. Під час Першої світової війни був чотири рази поранений і нагороджений бойовими орденами, включно з орденом св. Юрія 4-го ступеня.

В грудні 1916 року, маючи 24 роки, вже був підполковником, а в 1917 році – полковником. 10 грудня 1917 року полковник М. Крат вступив на службу Української Народної Республіки. Брав участь у повстанні проти гетьмана Павла Скоропадського, в боях проти большевиків і т. зв. Добровольчої російської армії генерала Антона Денікіна. Під час Першого Зимового походу полковник М. Крат був начальником штабу Запорозької дивізії.

По закінченні визвольної боротьби перебував у Польщі – як член дирекції Союзу Українських Кооператив у Холмі. Весною 1945 року вступив до штабу Української Національної Армії під командою генерала Павла Шандрука. В кінці війни він перебував на фронті у складі 1-ої Української Дивізії УНА, а по капітуляції Німеччини, разом з Дивізією – в англійському полоні в Італії і в Англії, був комендантом табору полонених в Белярії. В 1946 році за ініціятиви генерала М. Крата було організовано в таборі в Риміні Народний університет, у якому впродовж восьми місяців для майже 800 осіб викладались українознавчі предмети. Сам М. Крат викладав історію України. Ще з часів своєї служби в московській армії й пізніше був викладачем у підстаршинських і старшинських школах.

Після звільнення з полону працював як бухгалтер Генерального Церковного Управління в Англії, а в грудні 1951 року прибув до США, до Дітройту, де до 1959 працював на фабриці, аж до виходу на пенсію. В Дітройті наш земляк був одним з директорів Кредитової Спілки „Самопоміч" та активним членом Парафіяльної Ради української церкви Святої Покрови. Брав жваву участь у громадському житті. Виголошував реферати-промови на запрошення українських організацій та на національних українських святах. Написав чимало статей на громадсько-політичні й історичні теми.

М. Крат помер 8 серпня 1979 року, проживши 87 років, похований в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

Дружина генерала Євдокія (з дому Шевченко) народилася 10 березня 1896 року також у Гадячі на Полтавщині. Заміж за М. Крата вийшла у 1918 році і з того часу ділила з чоловіком долю у визвольній боротьбі, зокрема була учасником Першого Зимового походу.

Померла Є. Крат 15 січня 1977 року в Дітройті, похована також в Савт-Бавнд-Бруку.

В межах культурно-просвітницької акції, започаткованої раніше народним депутатом України Тарасом Кутовим, відбулася презентація книги споминів генерала М. Крата „Козацькому роду нема переводу" у районних бібліотеках міст Гадяча та Лохвиці на Полтавщині. Далі шлях книги споминів видатного патріота проляже по інших районах Полтавщини, його вужчої батьківщини, яку він понад усе любив і шанував.

Олександер Панченко – адвокат, доктор права, місто Лохвиця Полтавська область.

КЕМБРИДЖ...

(Закінчення зі стор. 10)

заря", юні виконавці Дем'ян Заяць, Юліян Заяць і Софійка Синейко деклямували вірші, Іван Іванів лункими голосом прочитав „Івана Підкову", Наталія Рукавишнікова деклямувала „Мар'яну-черницю" під супровід трьох сцен-пантомім у виконанні Юрія Криванича, Ю. Ониськова, Олекси Ранюка, Надії Сабор та Оксани Синейко (хореографія Ірени Коваль).

Сопрано Ольга Лісовська, яка народилася у Києві, а нині представляє Бостонський ліричний театр співдружности, співала під супровід піяністки Г. Криванич.

У другій презентації Шевченкової художньої спадщини під назвою „Портрети й живопис" Ірена Коваль зосередилася на зображенні Олі Горленко, Єлисавети Кейкуатової чи Маєвської, портрети яких запрошують до ориґінального Шевченкового світу. Музична імпровізація Ю. Китастого доповнювала образи на екрані.

Після презентації Ю. Китастий лишився на сцені й виконав ще три пісні, а також продеклямував під зворушливий акомпаніямент бандури „Молитву" й уривок з „Неофітів".

В останній сцені „Шевченко як пророк" І. Коваль зробила вступ до драматичної деклямації „Послання", у якому Т. Шевченко таврує сваволю привілейованих кляс, мовби звертається до нинішніх олігархів, розбещених грошима і владою. Під бій дзвонів з темної сцени голоси Юрія Криванича, Ю. Ониськова та Ігоря Панкевича злилися у могутньому Шевченковому посланні „І мертвим, і живим".

На завершення концерту на сцену повернувся хор, яким диригував Ігор Коваль, і заспівав „Заповіт". Усі встали, щоб пошанувати геній Т. Шевченка.

У підготуванні свята брали участь Оксана Іващенко, Ірена та Ігор Ковалі, Всеволод Петрів, Марія Сакс, Волтер Бойко-молодший, Юрій Киричок, Остап Налисник, Юрій Петрів, Пітер Волощук.

(Переклад з англійської мови: Ярослава Стріха)

МЮНХЕН...

(Закінчення зі стор. 10)

роботи полтавця, відомого в Україні й за її межами доброчинця, приватного підприємця Вадима Голобородова. Ініціяторами вшанування Т. Шевченка меморіяльною дошкою в Німеччині були учасники наукового зібрання в Мюнхені д-р Д. Блохин, Оксана Єременко з Сум, Тетяна Кононучк з Києва, Валентина Кравченко з Запоріжжя, Олеся Лазаренко з Києва, Галина Макар з Ужгороду, Євген Савенко з Нижнєкамська в Татарстані, Олаф Щипінський з Ольштину Польщі. Саме на їхнє прохання пам'ятну дошку з чорного ґраніту з портретом Т. Шевченка виготовив член Ради підприємців Полтави В. Голобородов.

Нинішнього року з ініціятиви та сприяння викладачів вищих шкіл й очільників громадських об'єднань, а також Центральної спілки українців у Німеччині та її голови Людмили Млош меморіяльну дошку на вшанування 200-річчя Т. Шевченка роботи В. Голобородова буде встановлено й у німецькій столиці. Ініціятиву з відкриття пам'ятної дошки Т. Шевченкові в Берліні підтримало Посольство України у Німеччині.

На конференції у Мюнхені про Т. Шевченка говорили д-р Ольга Турган та Ірина Чернова з Запоріжжя, Мар'яна Левицька зі Львова, докторант УВУ Тарас Федорів, Д. Блохин, В. Кравченко, О. Єременко, Т. Кононучк, О. Лазаренко, Г. Макар та інші.

Учасники конференції відвідали виставку малюнків школярів „Вінок Кобзареві від дітей Полтавщини", представлену Полтавським обласним відділенням Міжнародної організації „Жіноча громада" (автори – вихованці Малої академії мистецтв ім. Раїси Кириченко, дитячої художньої школи, а також Решетилівської дитячої школи мистецтв), виставку 70 українських рушників з приватної колекції мюнхенської родини Люби й Душана Владик, котрі збирають вишивки протягом 20 років. Науковці побували на цвинтарі Валдфрідгоф біля могил Степана Бандери і його доньки Наталки, Ярослава Стецька, де заспівали „Чуєш, брате мій".

ВОРЕН...

(Закінчення зі стор. 10)

Хор Української православної катедри Святої Покрови (дириґент Микола Невмержинський) з підтримкою всіх присутніх виконав пісні „Думи мої" та „Реве та стогне Дніпр широкий".

У концерт тривожною ниткою впліталися події Майдану. Кобзар ніби повернувся до Києва і плакав разом з українським народом за „Небесною сотнею" і за всіма, хто відійшов у вічність в боротьбі за волю України.

Після концерту д-р Олена Паливода подякувала всім, хто підготував вечір, представила гостя з Українського Католицького Університету о. д-ра Юрія Саквука, який розповів про участь студентів і викладачів УКУ в подіях на Майдані, а також Сергія Михайлюка – представника Української католицької освітньої фундації з Чикаго. Обидва вони були свідками подій на Майдані. С. Михайлюк подякував громаді Дітройту за моральну і фінансову допомогу Майданові і закликав і далі підтримувати сім'ї загиблих.

На закінчення хор Української православної катедри Святої Покрови разом з присутніми у залі виконав пісні „Боже Великий, Єдиний" та „Заповіт" Т. Шевченка.

Декорували сцену Оксана Зашкільник та Михайло Ковалишин, посилення звуку забезпечив Андрій Дутка. Художник Володимир Кіндратишин показав виставку його графіки – портретів Т. Шевченка.

Українські кредитівки „Самопоміч" та „Будучність" надали фінансову підтримку у проведенні свята.

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Одеса живе у тривозі

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Загроза вторгнення російських військ на материкову Україну позначається на житті міста. У 23 кілометрах від Одеси курсує російський розвідувальний корабель „Лиман“, контролюючи пересування військової техніки, літаків і суден. Його присутність може означати підготування до десантної акції. Пожвавили своє діяльність антимайданівці, які у центрі міста облаштували свій воєнізований табір для так званих „народних дружин“, встановили шість великих наметів і огородили територію барикадами.

На своїх вічах і маршах вони закликають розчленувати Україну з допомогою референдуму про федералізацію, просять Володимира Путіна ввести війська на територію України, нападають на майданівців.

7 квітня самооборона місцевого Евромайдану затримала трьох озброєних антимайданівців, що намагалися спровокувати заворушення на Приморському бульварі. У них вилучили травматичний пістолет, газові балончики, петарди, ножі, та інші атрибути для нападу.

Проросійські видання в Україні негайно стали на їхній захист. Про озброєння провокаторів і їхній напад на учасників мирної акції у публікаціях не було й згадки.

8 квітня до міста прибув Петро Порошенко, який закликав не допустити захоплення державних органів влади та не дозволити псевдотуристам дестабілізувати ситуацію. Голова обласної державної адміністрації Володимир Немировський запевнив, що в очільників реґіону є уся необхідна інформація про плянування диверсійно-підривної діяльности чужоземною спецслужбою, усі канали фінансування сепаратистів буде перекрито.

Одеські сепаратисти-провокатори. (Фото: Сергій Горицвіт)

В пам’ять героїв Майдану

Олег Захарків

БЕРЕЖАНИ, Рівненська область. – 27 березня міська рада, відповідно до звернення Бережанської самооборони Майдану, студентської та вченої рад Відокремленого підрозділу Національного університету „Бережанський аґротехнічний інститут“, беручи до уваги пропозиції оргкомітету з увічнення пам’яті Героїв Майдану, вирішила присвоїти звання „Почесний громадянин міста Бережани“ бійцеві 38-ої сотні „Самооборони Майдану“, студентові університету Устимові Голоднюкові, а міський парк між вулицями Вірменською та Академічною назвати на честь У. Голоднюка та встановити там меморіял в пам’ять Героїв Майдану. Того ж дня депутати перейменували вулицю Галана в Бережанах на вул. Сергія Нігояна.

Почесний громадянин міста Бережани Устим Голоднюк.

У селі Лісники, біля меморіялу воякам леґіону Українських січових стрільців, де поховані 100 стрільців та понад 200 вояків австро-угорської армії, було закладено ліс в пам’ять Героїв Майдану. Добра справа розпочалася з благословення місцевого пароха о. Романа Маслія. Ліс стане живим пам’ятником Героям Майдану, які віддали свої життя за волю України.

На заклик взяти участь у насадженні лісу відгукнулись громада села Лісники, Бережанська самооборона Майдану, „Правий сектор“, Студентська рада Бережанського агротехнічного інституту, районна державна адміністрація і районна рада, міська рада, міське комунальне підприємство „Господар“, районні осередки „Батьківщини“, „Свободи“, Народного Руху України, районний центр творчости учнівської молоді – понад 200 осіб.

Вони висадили понад 20 тис. сіянців сосни і встановили інформаційний щит, який інформує про те, що тут висаджено „Ліс пам’яті героїв Майдану“. Згодом цю тимчасову табличку замінять пам’ятним знаком.

Виділено фонди на житло родинам „Небесної сотні“

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – Бюджетна комісія міської ради виділила фонди на придбання місцевим родинам „Небесної сотні“ однокімнатних помешкань. Витрати на кожну квартиру становитимуть 325 тис. грн.

Житла отримають Вікторія Опанасюк – дружина Валерія Опанасюка, Ашхен Арутюнян – трирічна донька Георгія Арутюняна, Володимир Храпаченко – батько Олександра Храпаченка.

Герої „Небесної сотні“ (зліва): Олександер Храпаченко, Георгій Арутюнян, Валерій Опанасюк. (Фото: Євген Цимбалюк)

В сороковий день вшанували полеглих земляків з „Небесної сотні“

Валентина Шемчук

СУПРУНІВКА, Полтавська область. – На сороковини „Небесної сотні“ в сільському будинку культури провели „Вечір безсмертя героїв“. У залі були також мешканці сусіднього села Івашки. Вшанувати пам’ять полеглих хвилиною мовчання закликав у своєму слові Єпископ Харківський і Полтавський Української Автокефальної Православної Церкви Афанасій.

Відбувся концерт духовних піснеспівів (дириґент хору – Олександра Горай, художній керівник – протодиякон Олександер Горай з УАПЦ). Хористи співали релігійні пісні на музику українських композиторів Максима Березовського, Дмитра Бортнянського, Григорія Китастого, Миколи Лисенка, Юрія Сластьона та інших.

Вечір відбувся за сприяння сільського голови Володимира Богатира. Закінчився концерт „Молитвою за Україну“. Завершила вечір пропам’ятним словом ведуча – Заслужений працівник культури України, голова обласного відділення Міжнародної організації „Жіноча громада“ Валентина Шемчук.

З благословення Владики Афанасія голова місіонерсько-паломницького відділу єпархії протодиякон О. Горай разом з членкинею Полтавського міського православного сестриціва св. княгині Ольги Людмилою Половиною відвідали Івана Полтавця в селі Великі Будища Диканського району. 19 лютого під час протистояння на полтавському Майдані під обласною державною адміністрацією він отримав поранення травматичною зброєю та проходив лікування в лікарні.

Саме йому передали 2,077 грн., зібрані 28 лютого учасниками й глядачами благодійного концерту „Пам’яті „Небесної сотні“ в Полтавському міському будинку культури, де прозвучали журливі пісні у виконанні співаків заслуженого ансамблю пісні і танцю України ім. Валентина Міщенка (художній керівник – Наталія Іванова) та хору „Полтавські піснярі“ (художній керівник – Дмитро Топтун). Урочисті та жалобні композиції виконали Римма Кириченко, вихованці міської Школи мистецтв та Творчого центру Наталії Май, дитячих музичних шкіл.

Серед організаторів вечора були обласне відділення Міжнародної організації „Жіноча громада“ (голова і ведуча концерту В. Шемчук) та громадський Шевченківський комітет (голова Володимир Степанюк).

Валентина Шемчук промовляє на вічу в Полтаві. (Фото: Наталя Очкань)

НОВИНИ НАУКИ

Молоді вчені досліджують Голодомор

ТОРОНТО. – 14-15 березня цього року у Центрі европейських, російських та евроазійських студій при Торонтському університеті відбувся міжнародний симпозіюм молодих дослідників „Україна: досвід минулого та погляд у майбутнє", на якому, за сприяння Дослідно-освітнього консорціюму з вивчення Голодомору, було створено секцію з вивчення проблем Голодомору в Україні.

Завдяки цьому заходові, молоді науковці, які представляють різні гуманітарні дисципліни, отримали змогу протягом двох днів презентувати власні дослідження та брати участь у жвавих дискусіях з питань, що стосуються сучасної України.

Дарія Матінлі, аспірантка Кембриджського університету (Великобританія), виступила з доповіддю „Вояки хлібного фронту: свідчення тих, хто спричинив Голодомор", під час якої ознайомила слухачів зі своїми найновішими знахідками та висновками. Проєкт аспірантки зосереджений на вивченні ситуації у трьох селищах, про які згадували її інформанти, що свого часу брали участь у впровадженні совєтської політики у селах України: селища Топорище (Житомирська область), Підгородне (Дніпропетровська область) та Петрівці (Полтавська область).

Як зазначила Д. Матінлі, брак свідчень колишніх поплічників і виконавців совєтського режиму становить серйозну проблему для дослідників. На сьогодні відомі записи лише кількох учасників тих дій, які призвели до Голодомору, – зокрема Василя Гросмана, генерала Петра Григоренка, Лева Копелєва, Віктора Кравченка та Дмитра Гойченка. Методи дослідження аспірантки включали встановлення контакту з мешканцями цих сіл за допомогою соціяльних мереж.

На думку дискусанта, професора історичного факультету Торонтського університету Лін Віоли, важливо зрозуміти соціяльну динаміку та інші важливі процеси у вищезгаданих поселеннях, для чого варто поглянути на їхню історію, починаючи ще з часів громадянської війни в Україні, тобто з кінця 1910-их – початку 1920-их років. Проф. Л. Віола була вражена знахідками та попередніми висновками Д. Матінлі, згідно з якими нащадки виконавців злочинних наказів совєтського режиму подекуди продовжують мешкати в Україні та обіймають там керівні посади у місцевих адміністраціях.

Міжнародний симпозіюм молодих дослідників, метою якого є надання молодим науковцям можливостей представити результати власних досліджень та винайти нові підходи до розв'язання проблем, що стосуються політичної, соціо-економічної та культурної динаміки українського суспільства, відбувається раз на два роки. Саме на цьому симпозіюмі обговорюються та застосовуються нові теорії та підходи до наукового дослідження різних проблем, що стосуються України.

КІУС

Про Україну – з різних точок зору

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 12 березня Програма „Дипломат -в- резиденції" Ла Саль-Університету організувала, у співпраці з програмою досліджень Центральної та Східньої Европи (CEES), одноденну конференцію про події в Україні. У заході взяли участь понад 80 осіб, серед них – студенти та викладачі Ла Саль-Університету та сусідніх університетів, а також члени української громади.

Проф. Корнелія Цякіріду, директор Програми „Дипломат -в- резиденції", відкрила конференцію і представила доповідачів. Барбара Ален (Ла Саль) представила доповідь про українсько-російські взаємини до 1991 року, розпад СРСР та відновлення незалежної Української держави.

У своєму короткому, але динамічного характеру виступі, проф. Леонід Рудницький (Ла Саль) запропонував розглядати революцію на Майдані в контексті економічних понять „дебит і кредит" тобто „плюс і мінус", а також поділився деякими особистими спогадами з його останніх поїздок в Україну.

Майкл Бойл (Ла Саль) розглядав правові аспекти революції на Майдані і російське вторгнення до Криму з точки зору міжнародного права, звертаючи особливу увагу на його можливі наслідки в американсько-російських відносинах та світової безпеки в майбутньому.

Юрій Дідула (Національний фонд на підтримку демократії, Вашінґтон) у своєму „емоційному звіті" поділився спостереженнями та враженнями з майже місячної участи у революції на Майдані в Києві, про піднесену загальну атмосферу, а також розповів про столицю України до і після втечі колишнього президента Віктора Януковича. Ю. Дідула особливо підкреслив релігійний вимір революції, патріотичний дух, який панував серед всіх його учасників, і розвінчав популярний міт про дві, розділені мовою, України.

Ентоні Ріна (маґістрант Ла Саль-Університету) поділився інформацією про можливу ядерну загрозу та стратегічне значення пересування російської фльоти у Чорному морі.

В ході дискусії, в якій особливу ролю відіграв журналіст з Криму Валерій Говґаленко, члени авдиторії мали можливість висловити свою особисту думку щодо світових подій та заслуханих доповідей.

Конференцію завершено хвилиною мовчання – на вшанування пам'яті новітніх українських героїв, що загинули під час революції на Майдані.

Александер Наленч
Ла Саль-Університет

Що вбило...

(Закінчення зі стор. 3)

до своєї батьківщини й відданість своєму народові й вітчизні. Націоналізм – це активна національна свідомість і політика захисту інтересів своєї нації. У нас, наприклад, партія „Свобода“ з гордістю називає себе націоналістичною, бо захищає інтереси українців. Принагідно уточнімо, що нація є форма історичної спільности людей, що об’єднані між собою мовою, територією, культурою, ментальністю.

Слово нацизм є скороченням від німецького слова „Nazionalsozialismus“. Коли европейські політики вживають слово „нацизм“, вони конче пов’язують його з гітлерівською ідеологією войовничого шовінізму. Останній є політикою й практикою національної винятковости й розпалювання міжнаціональної нетерпимости й ненависти.

Усі члени українських національно-патріотичних партій і громадських організацій визначають себе українськими патріотами й українськими націоналістами, бо ці поняття важко роз’єднати: неможливо бути національно свідомим українцем і не бути патріотом України.

Звичайно, можна любити Україну, не маючи активної національної свідомости. Проте неможливо бути українським націоналістом, не будучи патріотом України.

У цьому сенсі Україна є дещо унікальною державою.

Адже є чимало в Україні українців, що вважають себе патріотами України, але українською мовою спілкуватися поміж собою не хочуть. А є й такі, що носять українські прізвища, а все українське на дух не переносять. Таких у націоналістичних середовищах називають перевертнями чи манкуртами.

Звичайно ж, вони є витвором тривалої політики й практики асиміляції українців, перетворення їх на росіян. За 300 років системної русифікації на землях, що були окуповані російською імперією, частина українського етносу перейшла в дещо інший етнічний стан. Вони втратили конкретну національну ідентичність та в більшості своїй є людом денаціоналізованим.

На теренах західніх реґіонів України „визволителі" постійно мінялися. Кого там тільки не було: поляки, росіяни, знову поляки, румуни, австрійці, мадяри, знову росіяни, німці, знову росіяни. Кожен викорінював тут українську національну свідомість і українську мову. Це загартовувало тут український національний дух, у зв’язку з чим тут нині переважає український націонал-патріотизм.

У політичній практиці це віддзеркалюється на результатах виборів. Вони на заході й сході завжди є прямо протилежними, бо люди в Україні досі голосують не за клясовими чи соціяльними критеріями – а за національно-реґіональними.

Так само це відбивається нині на різному ставленні українців і денаціоналізованого люду до перемоги революційного Майдану, який повалив ненависну владу, здавалося б, непереможного донецького кримінального клану.

Проте не етнічна строкатість українства є причиною нинішньої політичної кризи й сепаратистських акцій у Донбасі.

В Україні діють впливові політики й організовані політичні сили, які бачать Україну державою одночасно й українською, і російською. Ідеологи цієї концепції вважають, що російська нація є в Україні державотворчою, а тому все російське повинно мати рівні права з українським. Термін „титульна нація“ сприймається ними з лютою ненавистю.

Наші комуністи, які є затятими прихильниками приєднання України до Росії, принципово не вимовляють термін „український народ“, а вживають словосполучення „народ України“. Цим вони хочуть сказати, що Україна є державою не лише українців, а й росіян.

Ось чому, шановний Савіку, у незалежній Україні досі існує український націоналізм.

Адже націоналізм і націоналісти є лише там, де є переваги в правах якоїсь нації й утиски однієї нації іншою. Уже давно, наприклад, немає – хоча колись він був – польського націоналізму, бо поляків ніхто не утискує в польській державі. У поляків залишився лише їхній польський гонор.

А в українській державі реальності інші.

Хоча наша держава називається Україною, і хоча в ній частка українців становлять близько 80 відс., але на Україну вона мало схожа.

Націоналісти змушені чинити опір русифікації українців, вимагають для українців українських шкіл, газет, книжок, кіно й усього іншого українського. А оскільки вони цього вимагають наполегливо й уже упродовж 22 років, то російські націоналісти стали обзивати їх фашистами.

Оборону національних прав українців в Україні вони вважають наступом на права „рускоязичного населєнія“.

Їх дратують вимоги відродити знищене українське кіно, збільшити питому вагу україномовної преси, загальний тираж якої становить в Україні всього 18 відс. Їх лякає вимога відкривати українські школи для українців у зросійщених містах, у яких українці за останнім переписом населення становлять більшість.

Тут, шановний Савіку, ми наблизилися до мовної проблеми. Чому вона залишається в нас такою конфронтаційною?

Мова є основним кодом і ознакою нації. Без мови немає нації. Для того щоб людину національно розкодувати, потрібно нав’язати їй чужу мову. Оскільки системна русифікація українців тривала протягом трьох століть, вона не могла не привести до конкретних результатів.

Їх Ви, Савіку, виразно чуєте й бачите в столиці України та в інших її містах, розташованих на теренах, що колись входили до складу російської імперії. Тут ви рідко почуєте українську мову. Вам доводилося чути арію Івана Карася з опери „Запорожець за Дунаєм“? Він співав: „Тепер я турок – не козак! І як воно случилось так, що в турка я перевернувся?“.

Я до того хилю, що якби півднем України колись заволоділа Османська імперія й турки протрималися б там 300 років, то нинішні одеські сепаратисти вимагали б приєднання Одеси й Ізмаїла до Туреччини чи принаймні проголошення там турецької мови другою державною.

Українські націоналісти нагадуватимуть про себе доти, доки триватиме русифікація українців.

Український націоналізм як явище буде існувати доти, доки в Луганську, де живе третина українців, буде лише одна українська школа, доки в Україні загальний тираж російськомовної преси становитиме 90 відс., доки в новорічну ніч майже всі українські телеканали транслюватимуть новорічні концерти з Москви, доки в українських університетах українським студентам викладачі з українськими прізвищами викладатимуть російською мовою. Націоналісти в Україні будуть доти, доки телеканал „Україна“ зухвало іґноруватиме українську культуру й пропаґуватиме лише російське кіно й московських артистів.

Українські націоналісти, Савіку, відкидають будь-які звинувачення в шовінізмі й тим більше у фашизмі.

Адже вони не проповідують винятковість своєї нації. Вони лише вимагають дотримання гуманітарних і мовних прав українців в Україні. Вони навіть часто говорять про те, що українська нація ще перебуває на етапі зформування, що вона страждає меншовартістю.

Тим не менше, вороги української нації знову нав’язують ідею державности російської мови в Україні. Їхня мета очевидна: леґітимізувати русифікацію українців, зупинити українське національне відродження, не дати сформуватися єдиній українській нації на основі єдиної державної мови, протиставити волинян і галичан українцям з інших частин України та розколоти в такий спосіб українську націю на дві нації.

Українці знають приказку, що починається словами „пусти свиню під стіл“. Якщо „рускій язик“ стане другим державним, то через два роки він буде першим, а через п’ять років єдиним державним.

Адже російські шовіністи вже знищили сотні мов на теренах своєї федерації. Тепер вони вимагають зробити федерацією Україну.

Українські націоналісти хочуть збудувати Україну як державу українців зі справжньою, а не паперовою державністю української мови. Українські націоналісти не воюють з російською мовою. Вони всі нею добре володіють. Вони захищають свою мову від аґресії російської мови.

Боюся втомити Вас, Савіку, але мушу ще зачепити питання про бандерівців, якими нині страхають українців на сході України.

Бандерівцем був мій батько, якого за рішенням німецького суду в травні 1943 року розстріляла польська поліція за спробу створення підпільної радіостанції УПА.

Бандерівцями були 19 моїх односельчан, які загинули в боях з енкаведистами та польськими шовіністами. Це були прості сільські парубки, що у воєнні часи взяли в руки зброю, щоб боротися за самостійну Україну проти поляків, німців і „совєтів“. Я багатьох із них пам’ятаю, бо вони приходили до нас вечеряти.

Бандерівцями були їхні батьки, яких вивезли до Сибіру й вони там загинули.

Бандерівкою була моя мати, яка відсиділа 10 років у концтаборі в Норильську за те, що готувала бандерівцям вечерю.

Я всім їм поставив у селі пам’ятник, який назвав „Односельчанам, що віддали життя за самостійну Україну“.

Отже, бандерівці – це українці, які своїми вчинками й подвигами відстоюють самостійність Української держави, і які хочуть, щоб вона була саме українською, а не російсько-українською.

З мого до Вас листа, шановний Савіку, випливає, що Максима Чайку як українського активіста можна сміливо зарахувати до бандерівців.

Та що не так важливо, хто саме його вбив – а що його вбило.

Максима Чайку вбив російський шовінізм.

(„Українська правда“)

НОВИНИ З НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ „ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ"

Академії виповнилося 20 років

Юлія Яручик
Олексій Костюченко

У Національному університеті „Острозька академія" 12 квітня розпочалося святкування 20-ліття цієї вищої школи. Усі підрозділи університету посадили, з участю народного депутата України, кандидата у президенти Петра Порошенка, „Алею мудрости" – 200 нових дерев. Головною окрасою парку стануть квітучі сакури.

„Алею висаджували три покоління – діти, студенти, викладачі. Цим ми хотіли показати як знання переходять в мудрість", – зауважив ректор академії Ігор Пасічник.

Студенти запропонували П. Порошенкові підтримати їхню ініціятиву щодо створення першого студентського експериментального містечка в Острозі на зразок Оксфорду. Він пообіцяв, що ця ідея не залишиться поза увагою.

Святкування 20-ліття академії буде продовжене: 15 травня студенти, викладачі і гості університету читатимуть „Острозьку Біблію", відзначатимуть День Европи. 21 травня відбудеться урочисте зібрання, а 22 травня – спортивно-мистецьке свято з театралізованим дійством „20 років – 20 кроків".

Петро Порошенко посадив першу сакуру на „Алеї мудрости". (Фото: Анастасія Сульжук)

В академії завершився поетичний маратон

Олексій Костюченко

У Національному університеті „Острозька академія" 18 березня відбулося закриття безперервного читання поезії Тараса Шевченка. Маратон був присвячений 200-річчю з дня народження Кобзаря, а також „Небесній сотні". Починаючи з 27 лютого, студенти безперервно читали вірші Т. Шевченка. Відтак за 456 годин, зафіксованих на хронометрі, близько 3,000 учасників перечитали „Кобзар" 45 разів.

Спостерігали за перебігом дійства 228 свідків, серед яких були відомі громадські та культурні діячі з різних куточків України. Також на вимогу Книги рекордів Ґінеса у залі проведення акції цілодобово вівся відеозапис з онлайн-трансляцією на офіційному сайті академії, працювали фотографи.

За результатами поетичного маратону Острозька академія уже втретє потрапила до Книги рекордів України. Диплом, який підтверджує чергове досягнення у категорії „Масові заходи", вручив представник Національного проєкту „Книга рекордів України" у Рівненській області Олександер Шустерук.

Пряма трансляція маратону зазнала 18 гакерських атак.

Урочисте закриття маратону за участи ректора Острозької академії Ігоря Пасічника та студентського хору. (Фото: Мар'яна Сінчук)

Зустрілися юні знавці Біблії

Оксана Ткачук

9 квітня відбулося відкриття дводенної VII Всеукраїнської олімпіяди „Юні знавці Біблії", на яку з'їхалися учні з 11 областей України. З вітальним словом до них звернувся ректор університету проф. Ігор Пасічник.

Гостей також привітали декан гуманітарного факультету Василь Жуковський, голова громадської ради з питань співпраці з церквами та релігійними організаціями при Міністерстві освіти і науки України Володимир Марущенко, голова комісії з питань освіти, науки, культури і духовности Рівненської обласної ради Світлана Левицька, заступник директора Всеукраїнського благодійного фонду „Східньоевропейська гуманітарна місія" Микола Плаксіна та інші.

Під час відкриття олімпіяди „Юні знавці Біблії". (Фото: Наталія Шевяхова)

Академія допомагає українській армії

18 березня на масовому зібранні з нагоди завершення безперервного поетичного маратону, присвяченого 200-річчю з дня народження Тараса Шевченка, усі студенти, викладачі і співробітники Острозької академії, зателефонувавши на мобільне число 565, автоматично переказали по 5 грн. на підтримку Збройних сил України.

Одночасно триває збір фондів серед студентської громадськости, організований Братством спудеїв Острозької академії.

На засіданні ректорату одноголосно було прийнято рішення переказати одноденний заробіток викладачів на допомогу українській армії.

Крім цього, університет переказав 15 тис. грн. благодійній організації „Фонд відродження української фльоти" для допомоги військовим у Криму.

Це була ініціятива жінок університету, які запропонували переказати усі гроші, що були призначені на святкування Жіночого дня.

Пам'ятаємо Ераста Гуцуляка

Уже минув рік відтоді, коли українці усього світу попрощалися з відомим канадцем українського походження, громадським діячем і меценатом, Почесним академіком Острозького академічного братства, кавалером найвищих відзнак Національного університету „Острозька академія" – срібної та золотої медалі „Князь Василь-Костянтин Острозький" Ерастом Гуцуляком, який помер 2 березня 2013 року.

Життєвий шлях Е. Гуцуляка – яскравий приклад величі людини праці та обов'язку. Він зробив неоціненний внесок у розвиток незалежної України, адже був великим патріотом і меценатом нашої держави. Важко переоцінити його ролю у відродженні та розбудові Національного університету „Острозька академія". Саме матеріяльна допомога Е. Гуцуляка дала поштовх до будівництва нового навчального корпусу університету. Ім'я Е. Гуцуляка навічно буде закарбоване на стінах оглядової вежі, яка входить в архітектурний комплекс новобудови.

Студенти і викладачі академії пам'ятають кожну зустріч з Е. Гуцуляком, його розповіді про важкий життєвий шлях, подорож до Канади „з однією дерев'яною валізкою та одним доляром у кишені", успіхи у підприємництві та громадській діяльності.

Щорічно ректорат академії відзначає іменним ґрантом ім. Е. Гуцуляка найкращих студентів з малозабезпечених родин та сиріт, які мають високі навчальні успіхи та активні у громадській діяльності.

Від імені студентів,
професорів та викладачів
ректор проф. Ігор Пасічник

Обговорили феномен шістдесятництва

Юлія Яручик

В Острозькій академії 1-2 квітня відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція „Феномен шістдесятництва в контексті ХХ ст.". Упродовж двох днів науковці обговорювали філософсько-світоглядні основи й ідеологічно-політичні аспекти творчости шістдесятників, їхній вплив на сучасну літературу, лінґвостилістичні особливості художніх творів. У конференції взяли участь відомі громадські діячі, письменники, публіцисти з різних областей України. Зокрема на пленарному засіданні з доповіддю про Тараса Шевченка завідувач катедри української мови і літератури Острозької академії д-р Іван Хом'як.

Генеральний директор Національного музею Тараса Шевченка Дмитро Стус виголосив доповідь „Шістдесятники як феномен часу". Проректор з навчально-наукової роботи Острозької академії д-р Петро Кралюк окреслив у своїй доповіді специфіку творчости Миколи Руденка в контексті української філософської традиції.

Доповідь публіциста, координатора програми Харківської правозахисної групи Василя Овсієнка мала назву „Чужинці про Василя Стуса". Проф. Олексій Неживий з Луганського національного університету ім. Т. Шевченка презентував монографію, що стосується творчості Григора Тютюнника. Письменник Олександер Ірванець порушив у своєму виступі проблематику урбаністичної поезії Віталія Коротича.

Учасники конференції „Феномен шістдесятництва в контексті ХХ ст.". (Фото: Ганна Бонка)

СПОРТ

Українські каратисти здобули медалі

Олександер Вівчарик

РИГА, Латвія. – Під час Третьої Балтійської олімпіяди бойових мистецтв 5-6 квітня відбувся Чемпіонат Европи з карате-джитсу. На змагання приїхали 1,090 спортовців з 19 країн світу, зокрема збірна України з карате.

Президентом Федерації цього виду бойових мистецтв в Україні і головним тренером збірної є Анатолій Науменко з Сміли, який у Ризі отримав сьомий „Дан карате-джитсу“. Там же його призначили технічним директором Всесвітньої федерації цього виду єдиноборств.

Збірна України з налічувала 27 спортовців з Черкащини, Києва, Одеси і Маріюполя. Було розіграно 300 нагород. Українські каратисти вибороли на чемпіонаті 66 медалей (27 золотих, 13 срібних і 26 бронзових).

Збірна України з карате в Ризі.

Чемпіонати УСЦАК у 2014 році

Омелян Твардовський

Українська спортова централя Америки і Канади (УСЦАК) плянує провести у 2014 році такі спортові змагання:

24-25 травня – турнір за чашу Великих Озер під патронатом УСЦАК в Дітройті. Контакт – Влодко Гнатюк (тел: 586-558-8508);

23-25 травня – традиційний юнацький турнір з копаного м’яча на спортових площах Українського спортового осередку „Тризуб“ в Горшамі, Пенсильванія. Контакт – Дан Ниш (тел: 215-704-6144);

15 червня – турнір з копаного м’яча в пам’ять Стефана Гованського в Йонкерсі, Ню-Йорк. Контакт – Сергій Федоров (тел: 845-216-4538);

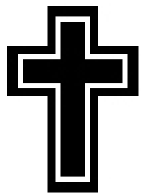
28-29 червня – змагання на першість УСЦАК-Схід з тенісу на Союзівці. Контакт – Юрій Савчак (тел: 215-576-7989);

30-31 липня – Українські спортові ігри молоді УСЦАК на спортових базах осель Спілки Української Молоді в Еленвілі і Союзівки в Кергонксоні, Ню-Йорк. Контакт – Ириней Ісаїв (тел: 973-383-8636);

22 серпня – змагання на першість УСЦАК з відбиванки на атлантичному побережі у Вайлдвуді, Ню-Джерзі. Контакт – Володимир Сизоненко (тел: 201-317-8520);

30 серпня-1 вересня – змагання на першість УСЦАК з тенісу на Союзівці. Контакт – Юрій Савчак (тел: 215-576-7989);

30 серпня – змагання на першість УСЦАК з плавання у басейні Союзівки. Контакт – Таїса Бокало (тел: 609-286-8699).

Ділимось сумною вісткою з пластунами
і приятелями Пласту,
що 15 квітня 2014 р.
відійшла на Вічну Ватру
Членка нашого куреня

св. п.

пл. сен. довір'я НАТАЛІЯ ТИТЛА

довголітня кошова і скарбничка
у Пластовій станиці в Джерзі Ситі.

Висловлюємо глибоке співчуття Родині.

*„Тихо спи без тривог,
Тут є Бог...."*

Пластовий Курінь „Верховинки"

Ділимося сумною вісткою, що в п´ятницю, 21 березня 2014 року в Денвер, Кольорадо, проживши 85 років, відійшов у вічність наш найдорожчий Брат і Дядько

св. п.

Юрій Мошинський

Похоронні відправи відбулися в четвер, 27 березня, у каплиці Crown Hill Cemetery, де він спочив біля своєї сестри св. п. Оксани Мошинської.

В глибокому смутку залишилися:
сестра - д-р Наталія Фединська-Слиж з чоловіком д-ром Романом
племінник - Юрій Фединський з дружиною Сузанною і сином
племінниця - Христина Brewer з дітьми
та ближча і дальша родина в Америці та в Україні, і широке коло приятелів.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 15 квітня 2014 року на 83-му році життя відійшла на Вічну Ватру наша дорога мама, бабця, сестра, братова, тета

св. п.

НАТАЛІЯ РОСТИСЛАВА
(з КВАСНИЦЬ)
ТИТЛА

Львів, 1930 р. - Гезбрук Гайтс, Н. Дж., 2014 р.

Довголітня членка Пласту (курінь „Верховинки"), членка СУА, доброволець в Українському музеї, школі і церкві св. Миколая в Пасейку.

Вічная Їй пам'ять!

Залишені у глибокому смутку:
сини - Маркіян з дружиною Надею і сином Маркіяном;
Нестор з дружиною Линдою та дітьми Оливією і Лукасом;
доньки - Аня з чоловіком Марком Бурою та сином Романом;
Адріанна з чоловіком Христофором Генкельс та синами: Леопольдом, Титусом (Титом), Христофором і Павлом.
сестри - Надія Цьолко з дітьми та внуками;
Христина Певна з дітьми та внучкою;
Софія з чоловіком Титом Гевриком, дітьми і внуками.
двоюрідна сестра - Віра Гриценко з дітьми та внуками.
шваґер - Богдан Титла з дітьми і внуками.
шваґрова - Богданна Титла.
та ближча і дальша родина в Америці і в Україні.

Панахида відбулась 23 квітня 2014 року в похоронному заведенні Marrocco Memorial Chapel в Кліфтоні, Н. Дж.

Похоронні відправи відбулися 24 квітня 2014 року, о 10-ій год. ранку в Українській католицькій церкві св. о. Миколая в Пасейку, а відтак на Українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж. Покійну поховано поруч чоловіка, св. п. Маркіяна Титли.

Просимо згадати Покійну у своїх молитвах.

Пожертви в пам'ять Покійної можна складати на:
- Українську Католицьку Школу св. Миколая, Пасейк, Н. Дж. (St.Nicholas Ukrainian Catholic School, Passaic, NJ).
- Український Музей, Н.Й. (The Ukrainian Museum in New York City)